Der Wassermann

(Vodnik)

SYMPHONISCHE DICHTUNG

nach der Volkssage von K. Jaromir Erben

für

grosses Orchester

von

ANT. DVOŘÁK

OP. 107.

Clavierauszug zu vier Händen

von

ZEMÁNEK.

Verlag und Eigenthum für alle Länder

von

N. SIMROCK IN BERLIN.

Copyright 1896 by N. Simrock, Berlin.

Lith Anst v C.G Röder, Leipzig

Der Wassermann.*)

Am Ufer des Sees sitzt, auf einer Pappel, bei fahlem Mondlicht, der Wassermann, näht sich ein grünes Kleid und rothe Stiefel und singt dazu, denn am nächsten Tage soll seine Hochzeit sein.

Das Opfer, das er sich auserlesen, ein Mägdlein aus dem nahen Dorfe, erhebt sich frühmorgens von seinem Lager und will im See seine Kleider waschen. Vergebens sucht die Mutter, unter Hinweis auf einen unheilkündenden Traum, den sie in der verflossenen Nacht gehabt, dies zu verhindern; vergebens warnt sie, da heute Freitag sei.

Die Tochter aber lässt sich nicht abhalten und, von einem unwiderstehlichen Drange getrieben, eilt sie zum See.

Kaum aber taucht sie das erste Tüchlein in's Wasser, da bricht der Steg unter ihren Füssen, und jubelnd klatscht der Wassermann in die Hände, da er sein Opfer in den Fluthen versinken sieht.

Sie wird sein Weib. Aber traurig und öde ist es in der Wassertiefe, wo der Wassermann die Seelen der Ertrunkenen gefangen hält, und traurig ist das Wiegenlied, das die Arme, ihr unseliges Schicksal beklagend, ihrem Kinde singt; denn sie krankt an Heimweh und heisser Sehnsucht nach der Mutter.

Den Wassermann erzürnt das Lied, ergrimmt droht er, sie in einen Fisch zu verwandeln. Aber selbst zum fühllosen Steine will sie werden, wenn er ihr nicht gestatten will, wenigstens einmal zur Mutter zu gehen.

Unaufhörlich dringt sie mit Bitten in ihn; so giebt er schliesslich nach und entlässt sie auf einen Tag zur Oberwelt; das Kind jedoch behält er zum Pfande.

Das ist nun ein trauriges Wiedersehen mit der Mutter, und die Thränen und Klagen wollen kein Ende nehmen. — Als die Dämmerung hereinbricht, wird ungestüm an die Thüre gepocht; es ist der Wassermann, der sein Weib zurückverlangt. Die Mutter weist ihn höhnend zurück. Da erhebt sich auf dem See ein furchtbarer Sturm; plötzlich schleudert Jemand mit grosser Gewalt Etwas auf die Schwelle der Hütte. Die Mutter öffnet und findet — — — die Leiche des Kindes, dem der Wassermann den Kopf vom Rumpfe getrennt hat. —

*) In der Volkssage der Slaven und wohl auch anderer Nationen gehört der „Wassermann“ (böhm. Vodník) jener Art märchenhafter Wesen an, denen eine gewisse Grausamkeit eigen ist. Wenn sie nämlich an den Menschen nicht Rache nehmen können, rächen sie sich an ihrem eigenen Geschlechte.

The Water Fay.)*

By the edge of the lake, in the pale moon-shine, the Water-Fay is sitting on a poplar-branch, making himself a coat of green, and shoes of red; he sings at his work, for to-morrow will be his wedding-day. On the morrow, his chosen victim, a maiden from the village near, rises early from her bed, and says she must wash her clothes in the lake. In vain does her mother try to stay her, telling her of an evil dream she has had in the night; in vain does she warn her that to-day is Friday. Her daughter will not be dissuaded, and, goaded on by an impulse she cannot resist, hurries down to the lake.

Scarcely has she dipped one little foot in the water, when the ground gives way beneath her, and the Water-Fay is heard clapping his hands for joy, as he sees his victim sink into the depths.

The maid becomes his wife. But drear and lonely to her are the deep recesses of the lake, where the Water-Fay holds prisoners the souls of drowned men and drowned women, and drear is the lullaby the poor girl sings to her babe, bewailing her own unhappy fate; for her heart is sick with longing for home, and with a passionate desire to see her mother.

The Water-Fay is enraged at her song, and, in his anger, threatens to turn her into a fish. She answers, she will herself turn to senseless stone, unless he give her permission to visit her mother at least once again. Wearied by her ceaseless entreaties, the Fay at last gives in, and sets her free for one day, to revisit the world above; the child he keeps as a pledge of her return. Sorrowful is the meeting between mother and daughter, and endless their tears and lamentations. As twilight comes on, a furious knocking is heard at the door: it is the Water-Fay, come to demand his wife's return. The mother scornfully refuses to let her go. Immediately a frightful storm rises over the lake: something is suddenly dashed with great violence against the door of the cottage: the mother opens it, and finds—the headless body of her daughter's child.

*) *In the folk-lore of the Slavs, as well as of some other nations, the "Water-Fay" (Bohemian:* Vodník*) belongs to that class of fabulous beings whose characteristic is cruelty, and who, when unable to work their malice on mortals, wreak their vengeance on their own race.*

Básnický podklad přítomných skladeb poskytnuly básně z Erbenovy „Kytice“. Národní pověsti české jsou tu podány ve formě ballady, kteráž nejednou překypuje vzácnou dramatičností.

Vodník.

V bájích Slovanů a také jiných národů náleží vodník k těm bytostem, které mívají na sobě jistý ráz ukrutnosti, tak, že když na člověku pomstiti se nemohou, i na svém vlastním rodu pomstu svou vylévají.

Na topole nad jezerem seděl vodník a zpíval: „Svit, měsíčku, svit, ať mi šije niť. — Šil si botky a šaty k svatbě na druhý den. Ráno chystá se děvče k jezeru, aby pralo. Matka mu zbraňuje, mělať zlý sen, viděla na dceři perly a v bílý ji oblékala šat; to znamená smutek, a mimo to, je pátek, den nešťastný. Leč dcera nemá stání, něco ji mocně pudí k jezeru, odejde. Sotva že první šat do vody vnoří, prolomí se lávka; po dívčině zavíří to v hlubině a vodník na topole si zatleská.

Smutny jsou vodní kraje, chladny a tichy jako žel v beznadějném srdci. V jezeře je prostraný příbytek vodníkův; kdo do něho vkročí, toho již nikdo nespatří. — Vodník sedí ve vratech, spravuje sítě; pradlena, kterou uchvátil, jest jeho ženou a zpívá novorozeňátku kolébavku: „Hajej, dadej, mé děťátko můj bezděčný synu! Ty se na mne usmíváš, já žalostí hynu! Ty vzpínáš ke mně ručky, a já bych radš ležela v hrobě, tam za kostelem u černého kříže, aby má zlatá matka měla ke mně blíže. Hajej, můj malý vodníčku, hajej vždyť nemám jiné radosti, leč tebe! Vodník je písní pohněván, žena ho chlacholí dojemnými slovy: Nehněvej se, nemuč za zlé rozdrcené, zahozené růži. Štěp mladosti mé jsi v půli přelomil. Stokráte jsem tě prosila, bys mi na čas dovolil k matce, ale tys toho neučinil.“ Konečně vodník svolí, aby šla k matce. „Nebránil bych ti,“ praví, „ale bojím se ženského klamu.“ Jdi, ale splň věrně, co poroučím. Neobjímej své matky a nikoho, sic pozemská tvá láska mine se s nezemskou; vrať se večer do jezera, dávám ti lhůtu od klekání do klekání; dítě si nechám zástavou.

Jaké shledání bez objímání! Dcera objímá matku, žalujíc ji trpký svůj osud, těší se s ní celý den, bojí se však večera. Matka ji domlouvá: „Neboj se, má duše drahá, nic se neboj toho vraha“. Večer přišel. Zelený muž chodí po dvoře. Dcera je ustrašena. Matka ji těší, že vodník nemá k ní na suchu moci. Vodník tluče na dveře a volá: „Poja domů, ženo! dítě pláče, napoj je! Matka ho odbývá a velí, aby přinesl dítko na prah chaty, že je dcera ukojí! —

Na jezeře hučí divoká bouře; v bouři slyšeti nářek dítěte. Dcera běduje v strachu před mužem. V tom padne něco na práh chaty. Stará matka otevře. Na prahu — mráz po těle běží hrůzou — spatřuje hlavu bez tělíčka a tělíčko bez hlavy. —

Der

Wassermann.

The Water-Fay. — Vodnik.

Symphonische Dichtung.

Ant. Dvořák, Op. 107.

Secondo.

Allegro vivo. M.M. (♩=) 138.

PIANO.

pp

fz *fz* *fz*

1

p

poco a poco cresc.

fz

fp *np* *poco*

Copyright 1896 by N. Simrock, Berlin.

Der

Wassermann.

The Water-Fay. — Vodnik.

Symphonische Dichtung.

Ant. Dvořák, Op. 107.

Primo.

Allegro vivo. M.M. (♩=) 138.

PIANO.

pp

fp

fp

fz *fz* *fz*

p

poco a poco *cresc.*

f *mp*

fz

poco

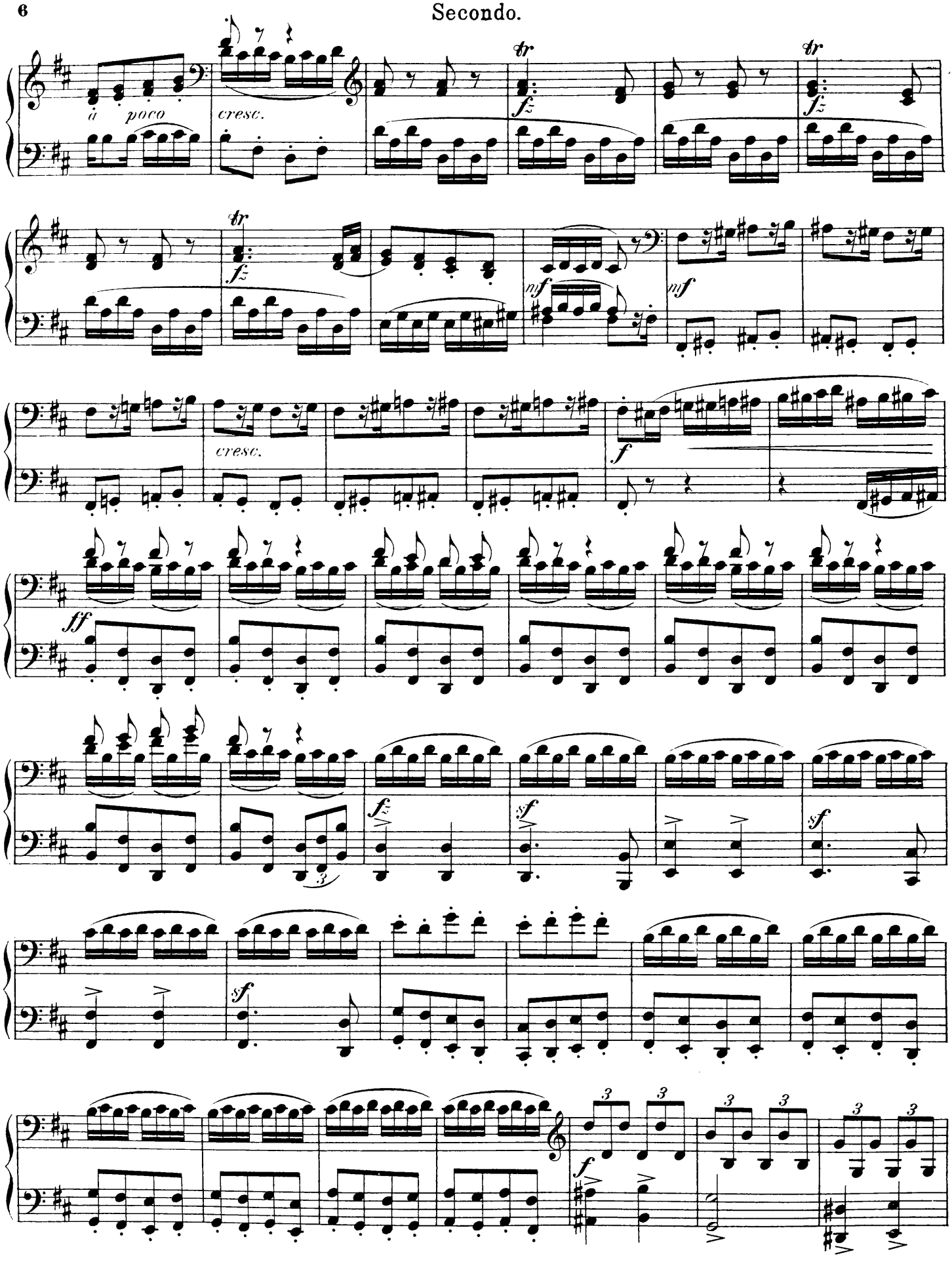
à poco
cresc.
fz
tr
mf
f
ff
sf
3

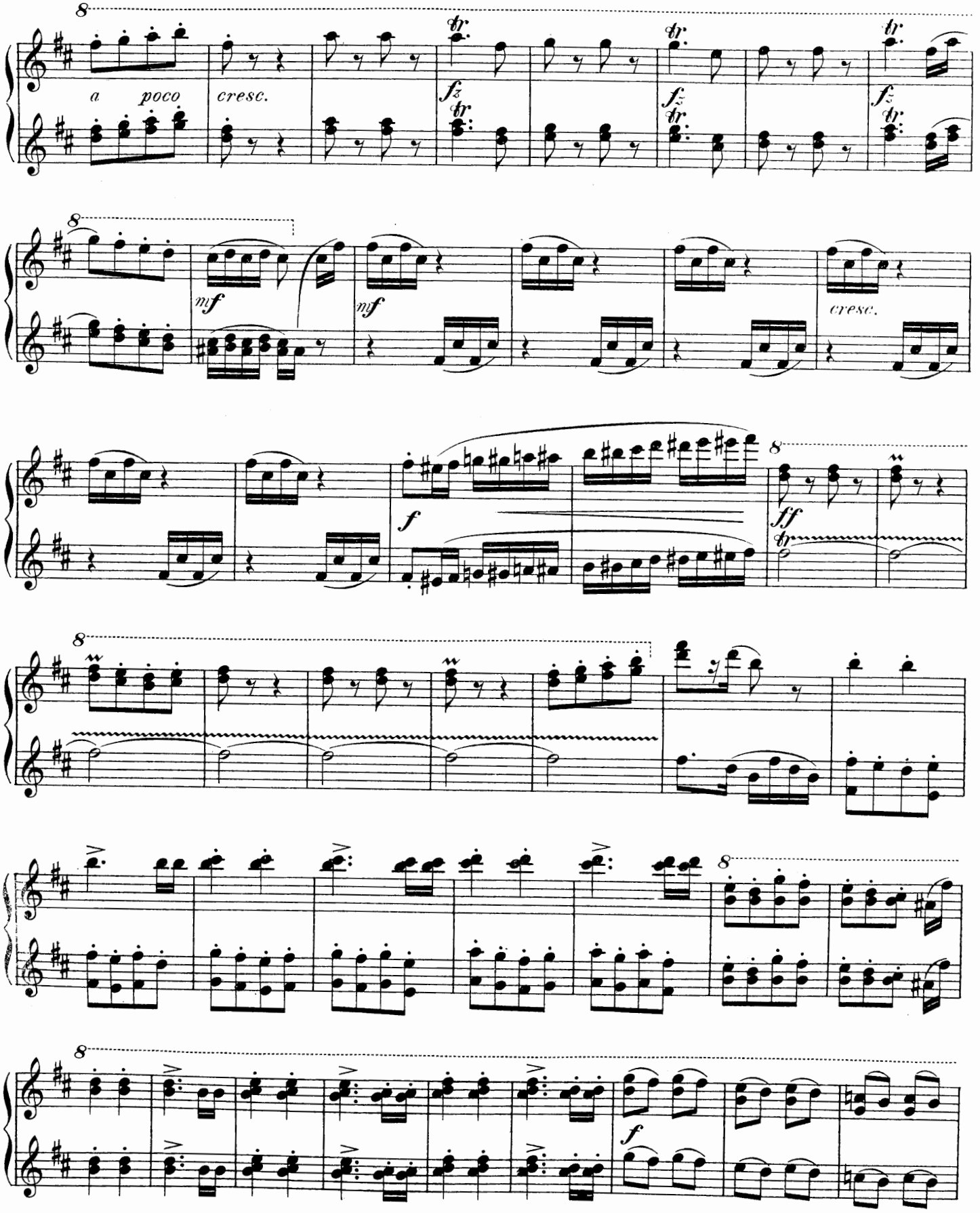
8
a poco
cresc.
fz
tr
mf
cresc.
f
ff

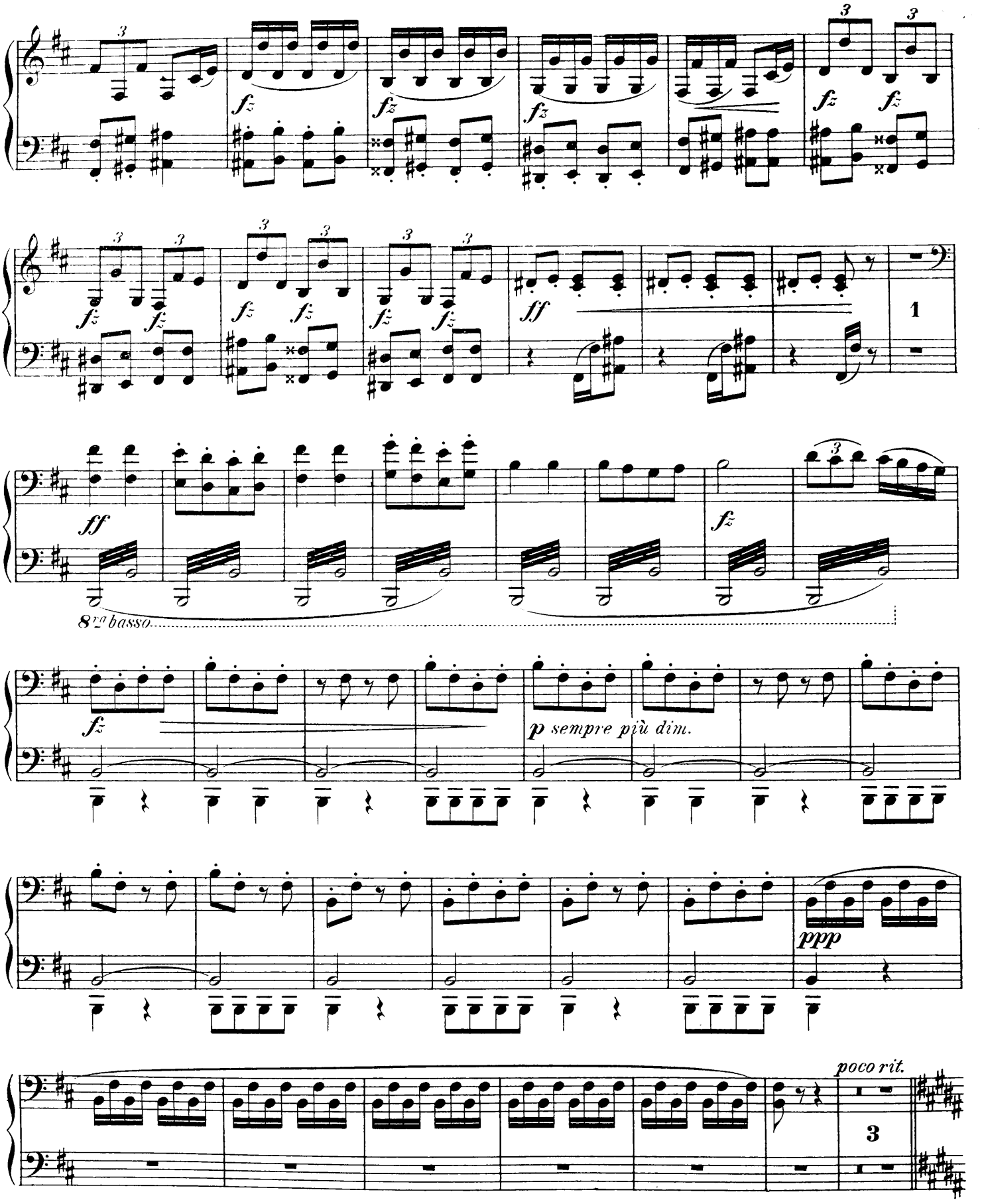
fz
ff
1
8va basso
p sempre più dim.
ppp
poco rit.
3

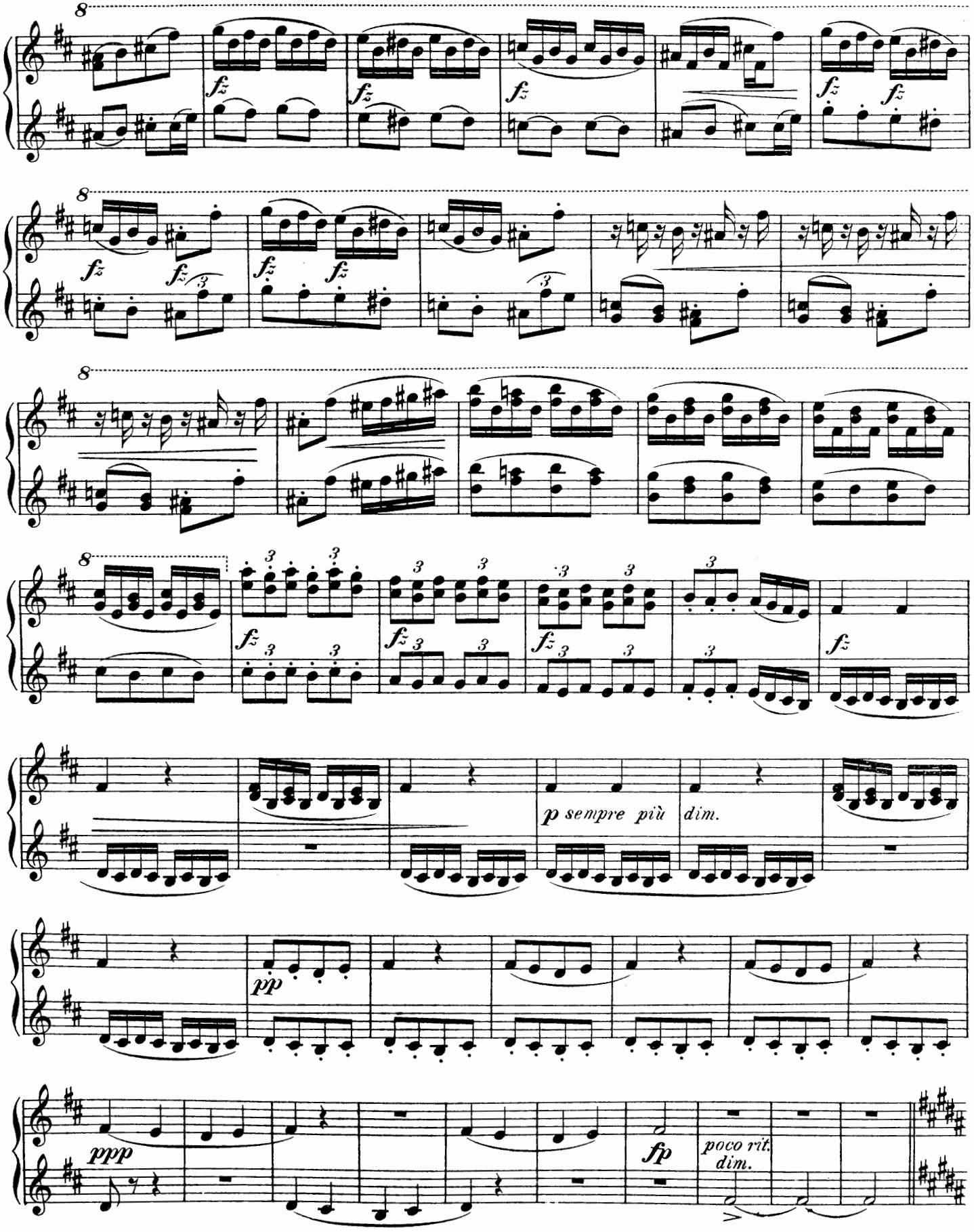
8
fz
8
fz
8
fz
8
fz
p sempre più
dim.
pp
ppp
fp
poco rit.
dim.

Secondo.

Andante sostenuto. M.M. (♩=) 66.

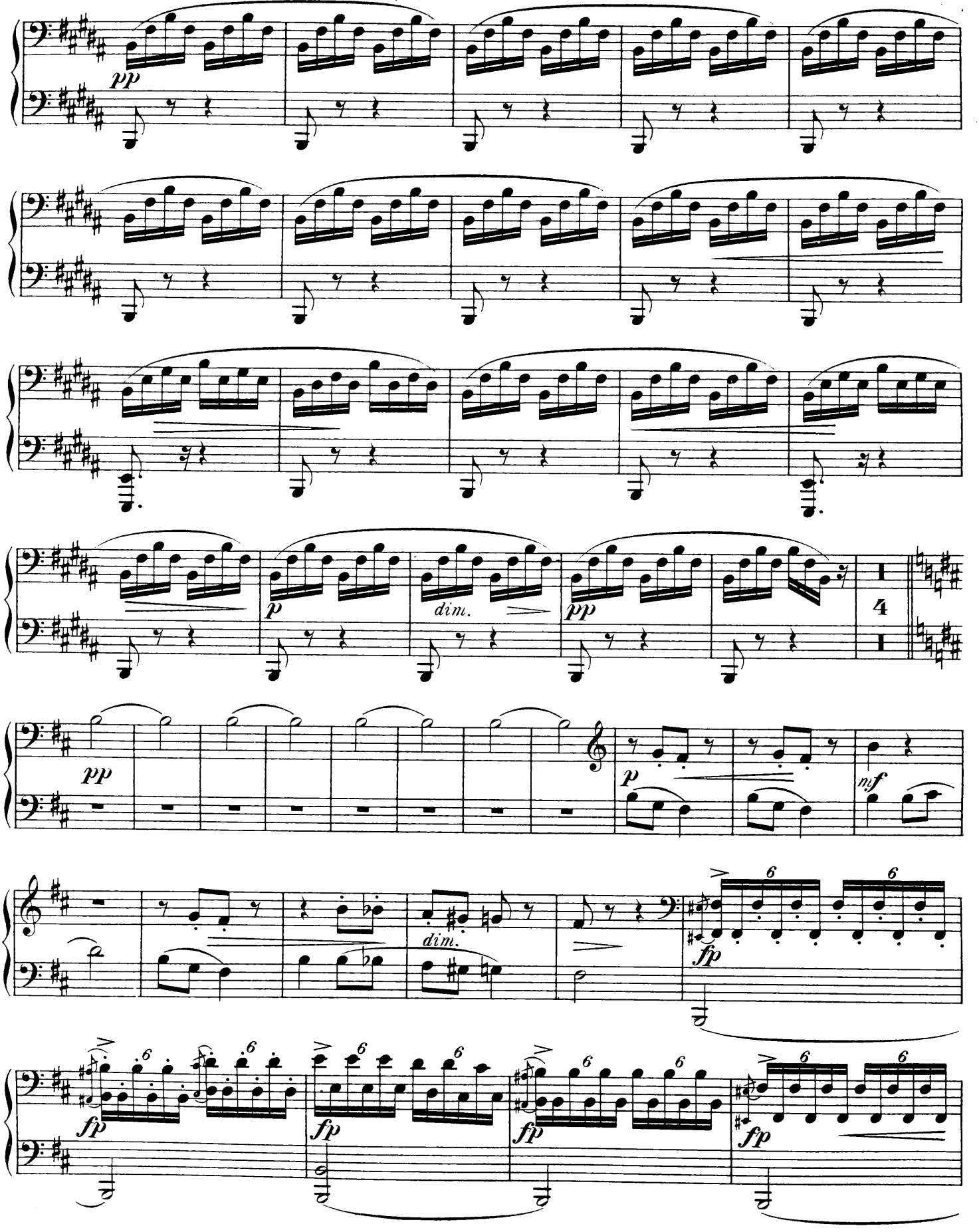

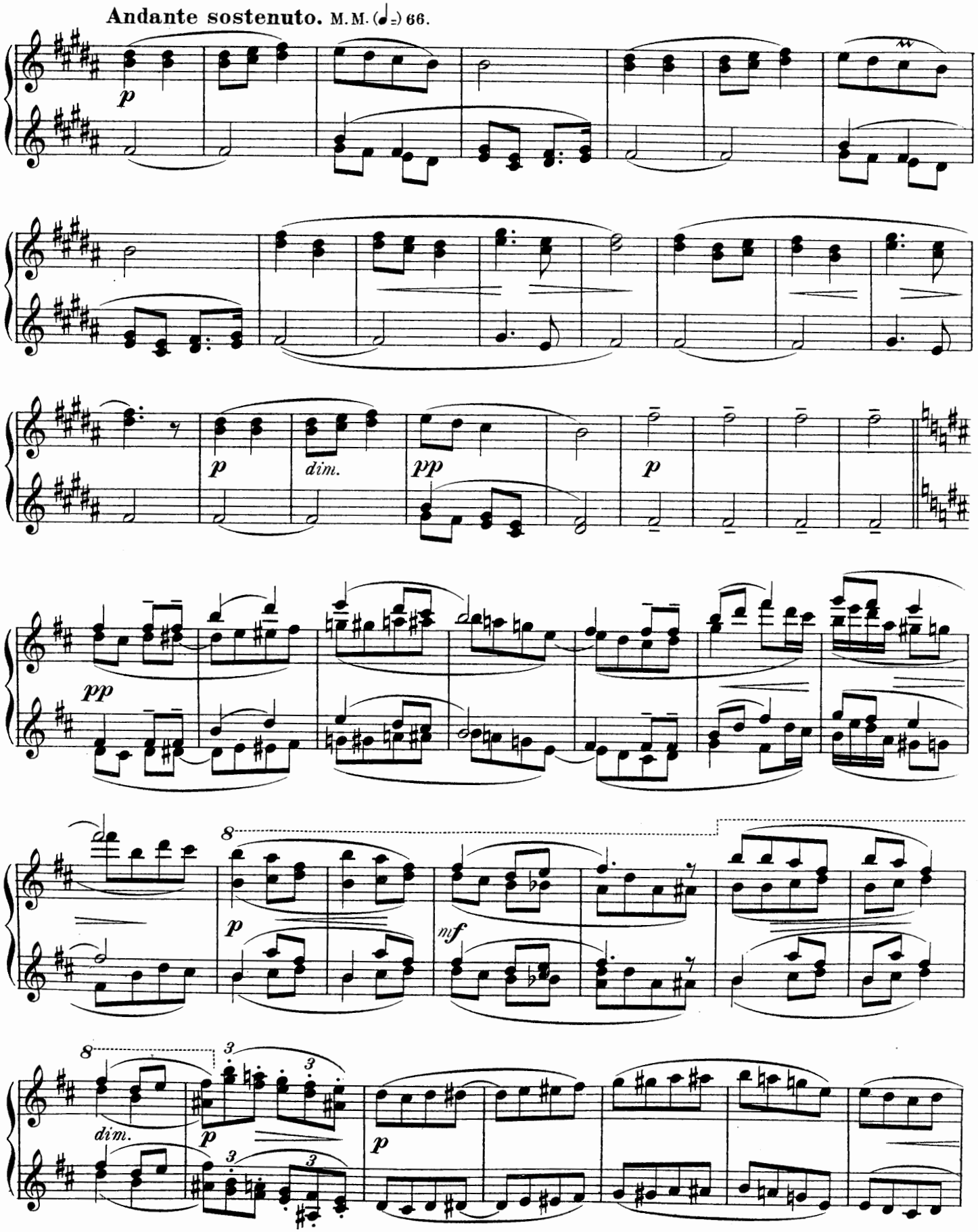
Andante sostenuto. M.M. (♩=) 66.
p
p
dim.
pp
p
pp
8
p
mf
8
dim.
p
3
3
3
3
p

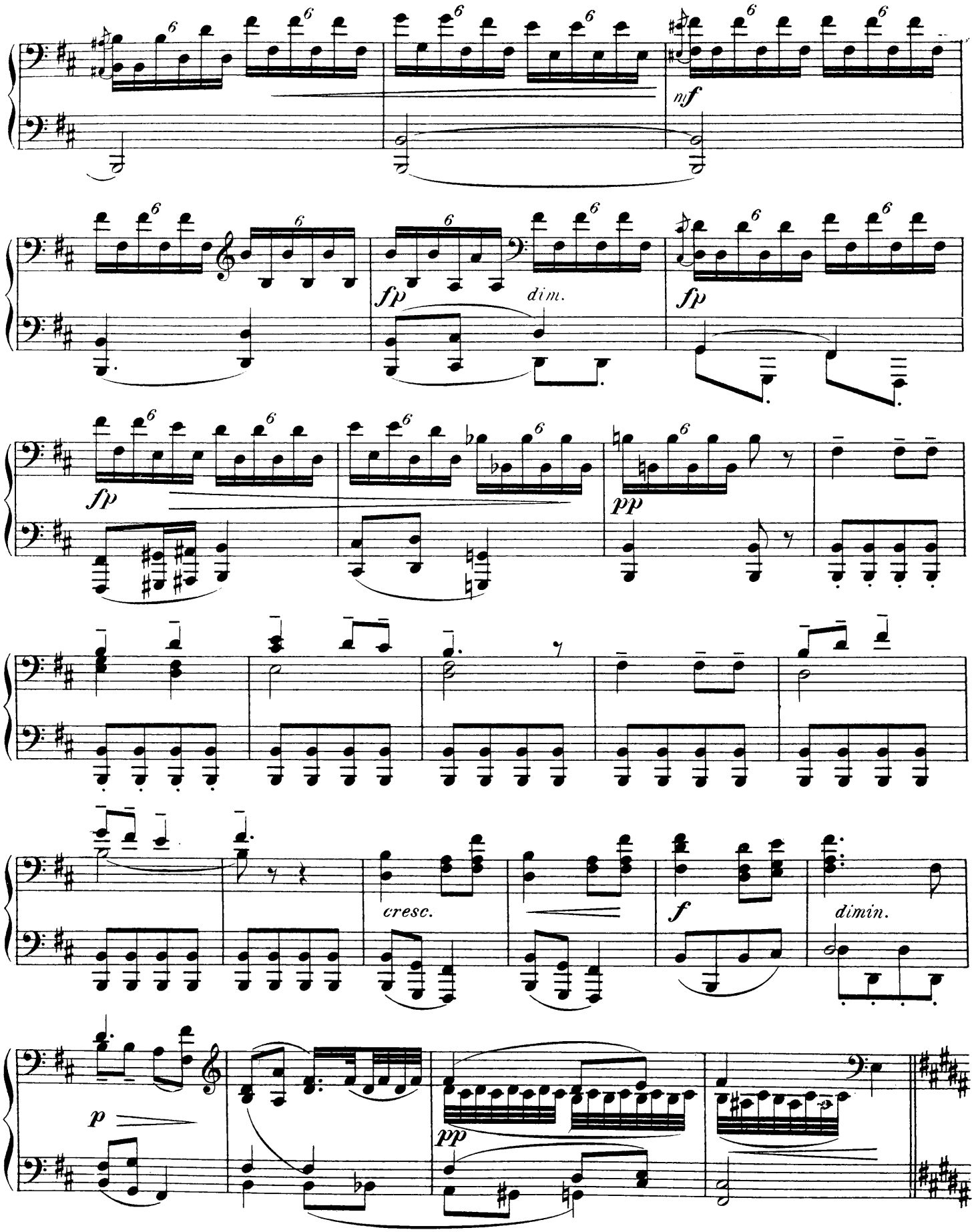
nf
fp
dim.
fp
fp
pp
cresc.
f
dimin.
p
pp

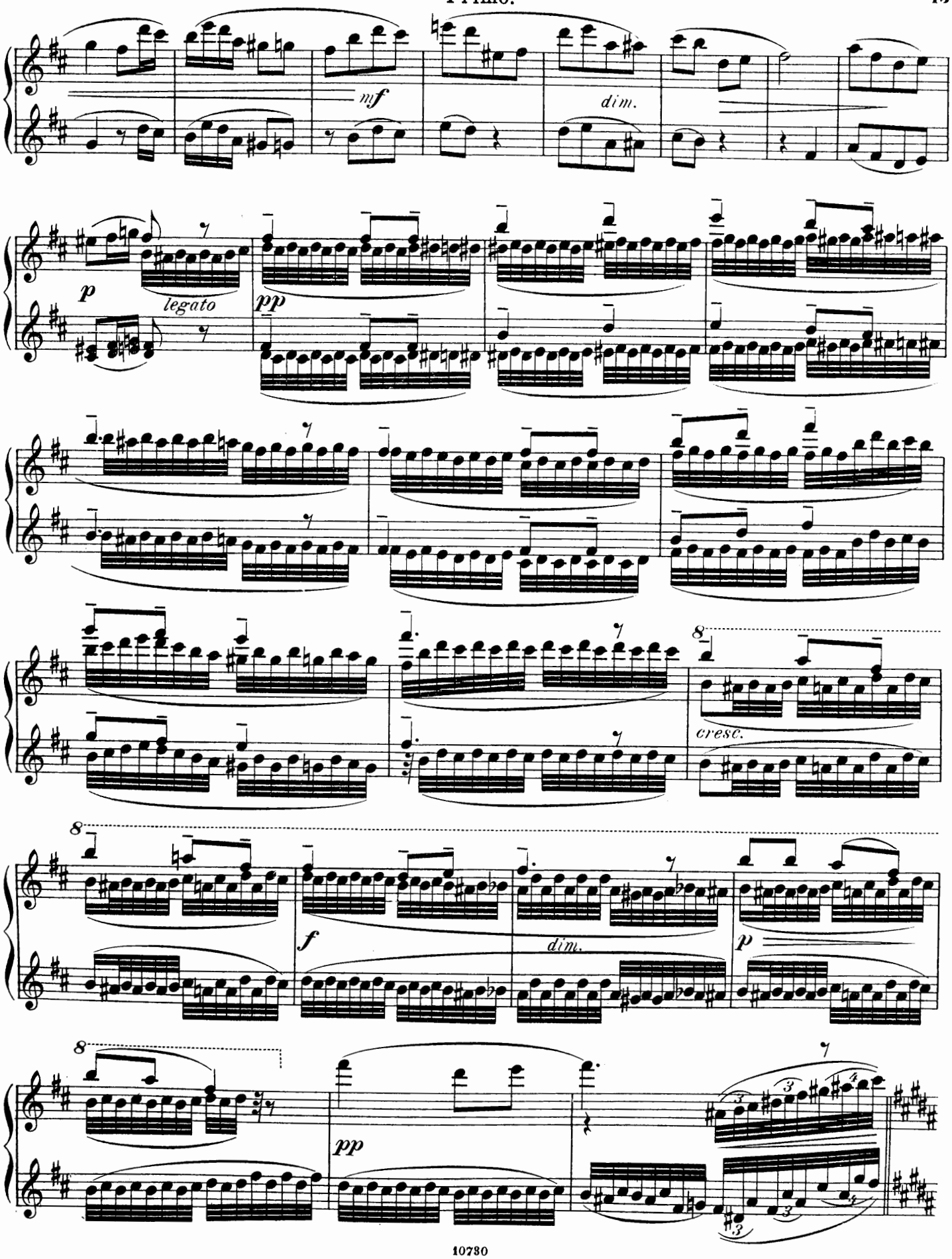
mf
dim.
p
legato
pp
cresc.
f
dim.
p
pp

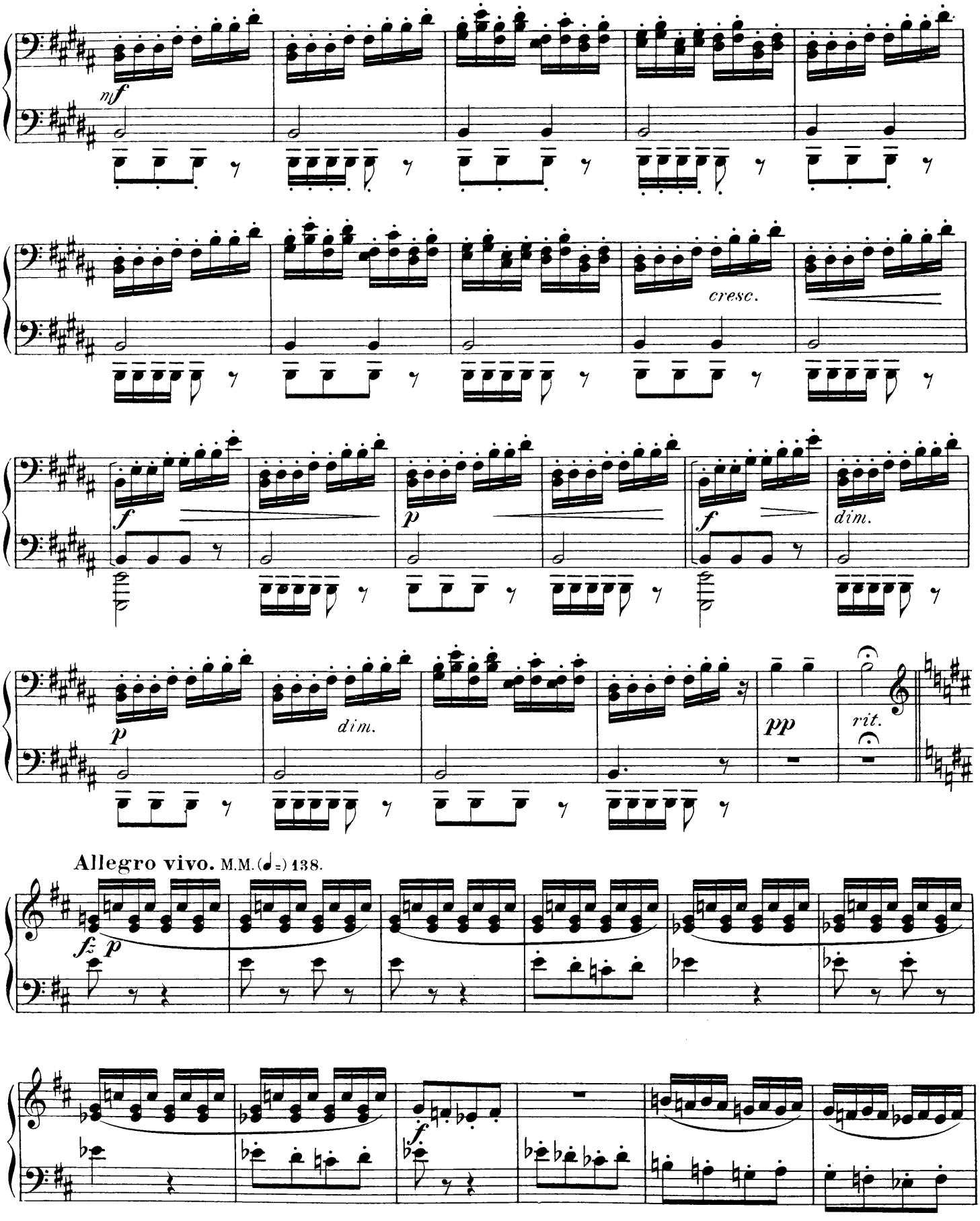
mf
cresc.
f
p
f
dim.
p
dim.
pp
rit.
Allegro vivo. M.M. (♩=) 138.
f p
f

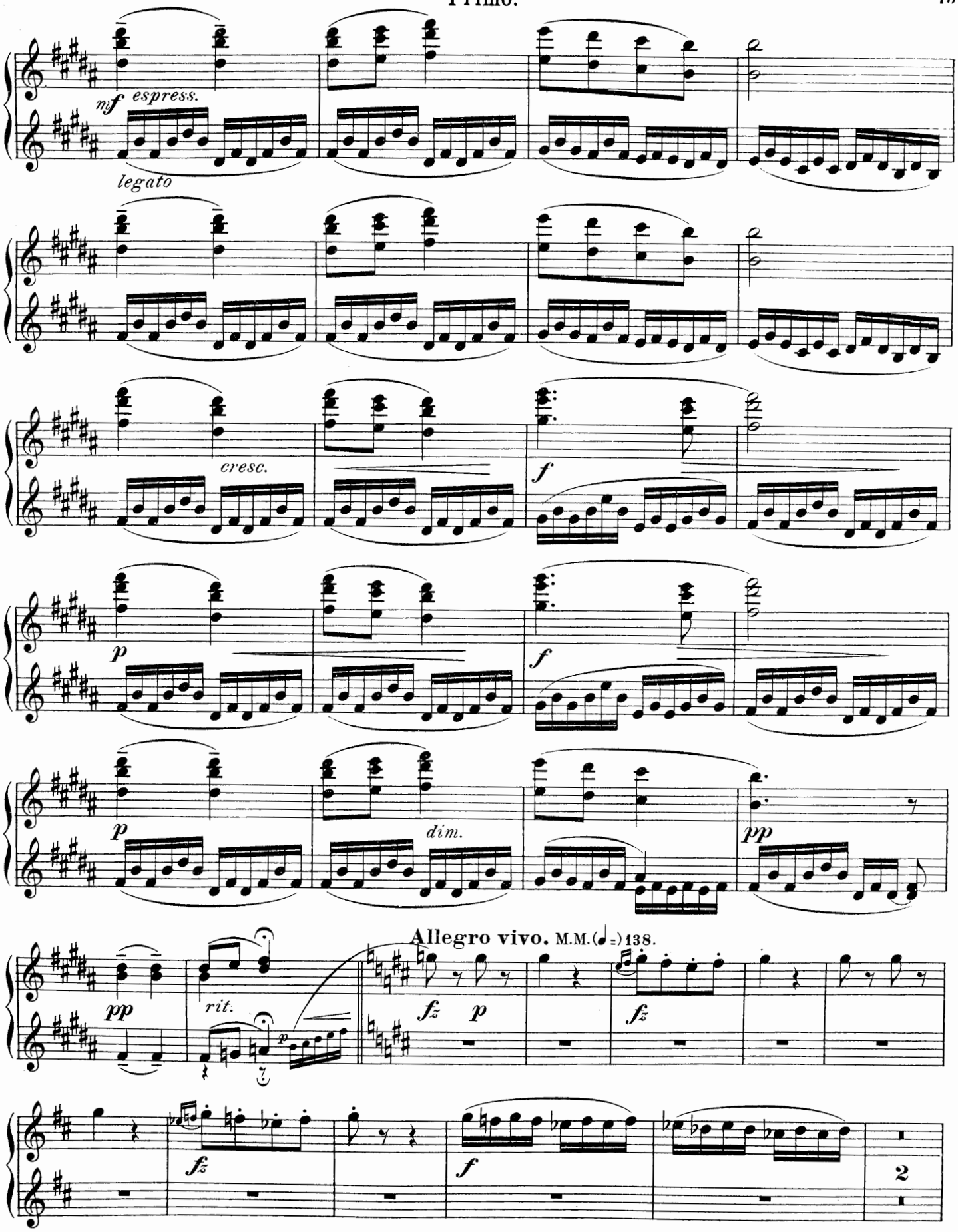
mf espress.
legato
cresc.
f
p
f
p
dim.
pp
Allegro vivo. M.M.(♩=)138.
pp
rit.
fz p
fz
fz
f
2

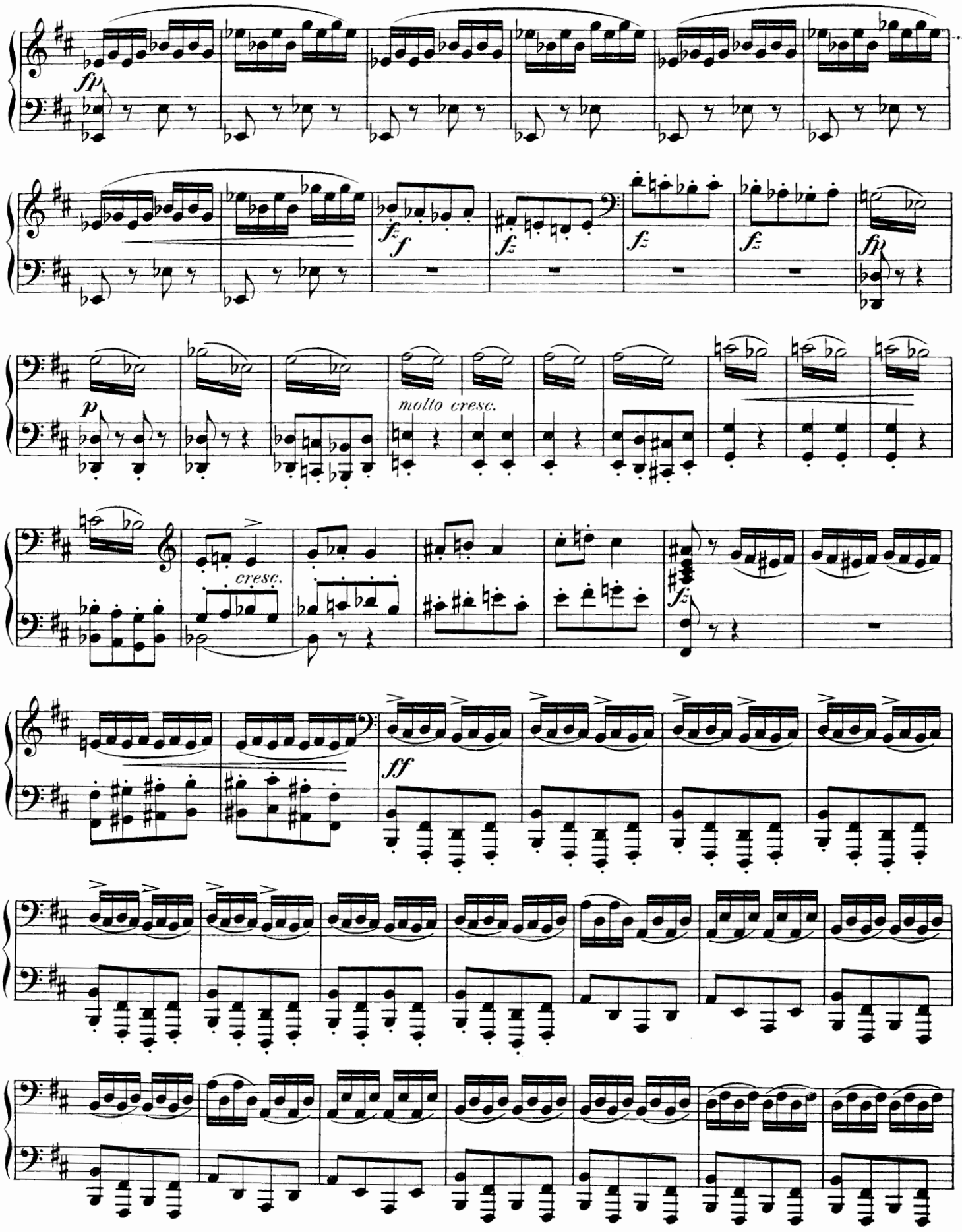
fp
fz
f
fz
fz
fz
fp
p
molto cresc.
cresc.
fz
ff

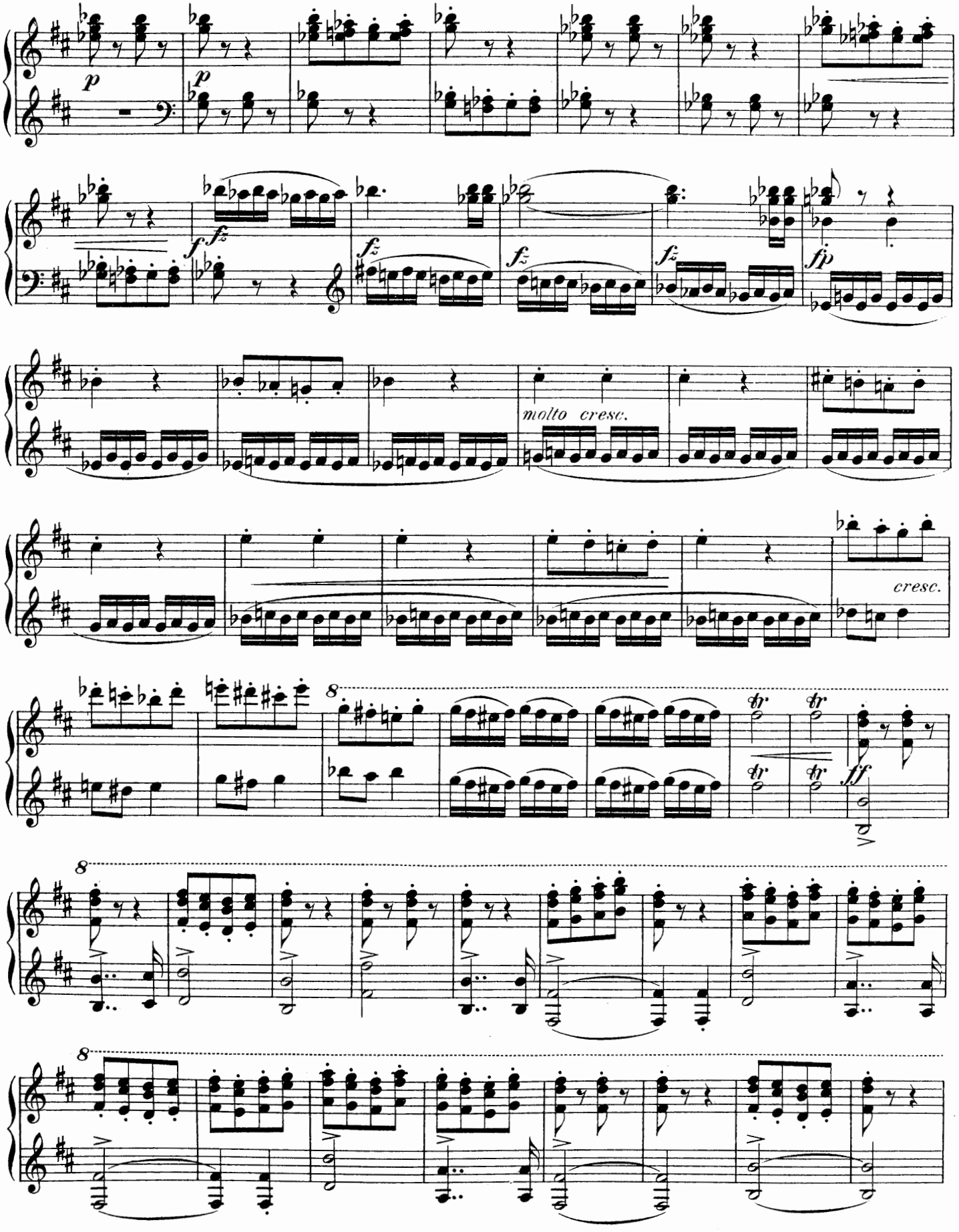
p
p
f fz
fz
fz
fz
fp
molto cresc.
cresc.
8
fr
fr
fr
fr
ff
8
8

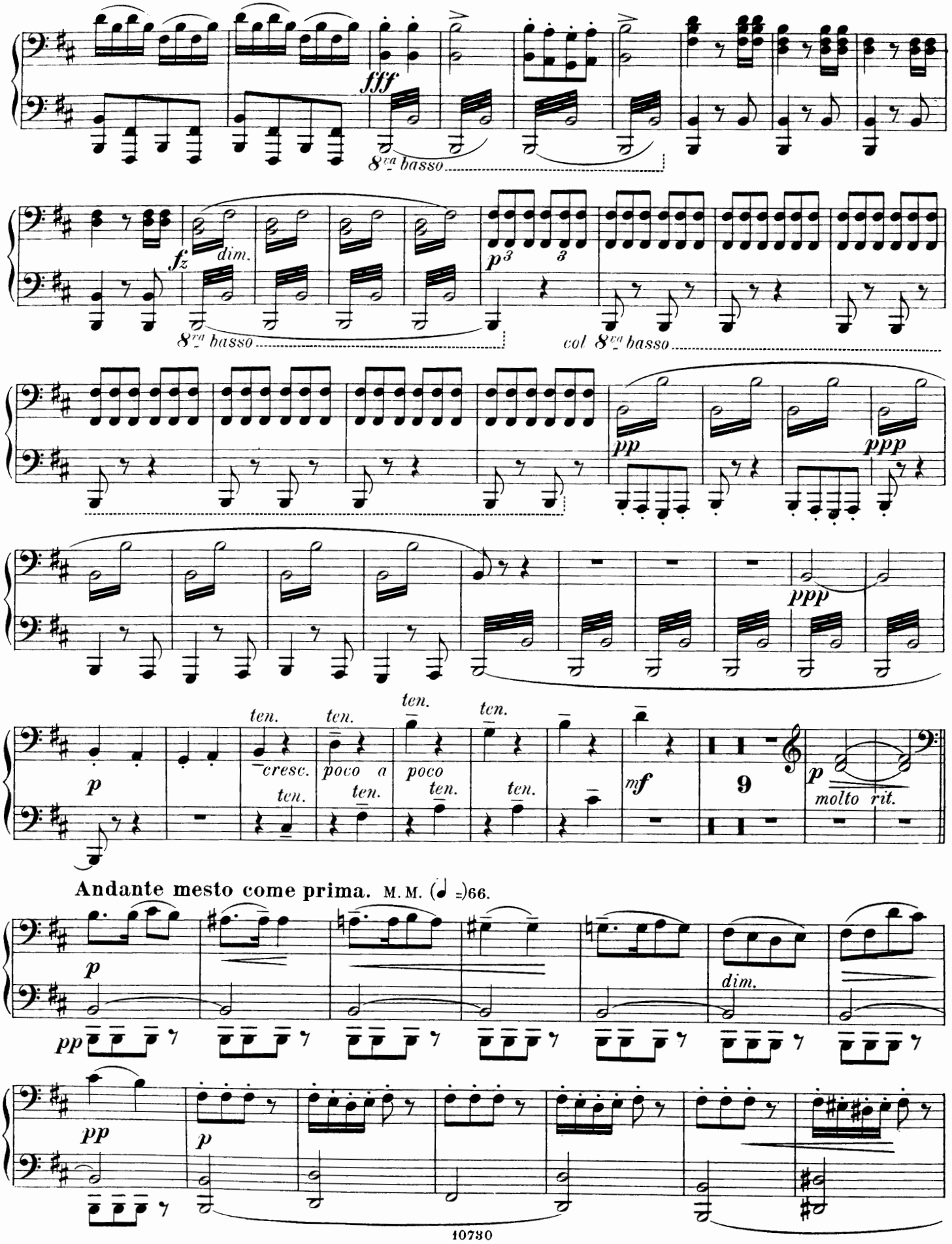
fff
8va basso
fz
dim.
p
8va basso
col 8va basso
pp
ppp
ppp
p
ten.
cresc.
poco a poco
mf
9
p
molto rit.
Andante mesto come prima. M. M. (♩ =)66.
p
dim.
pp
pp
p

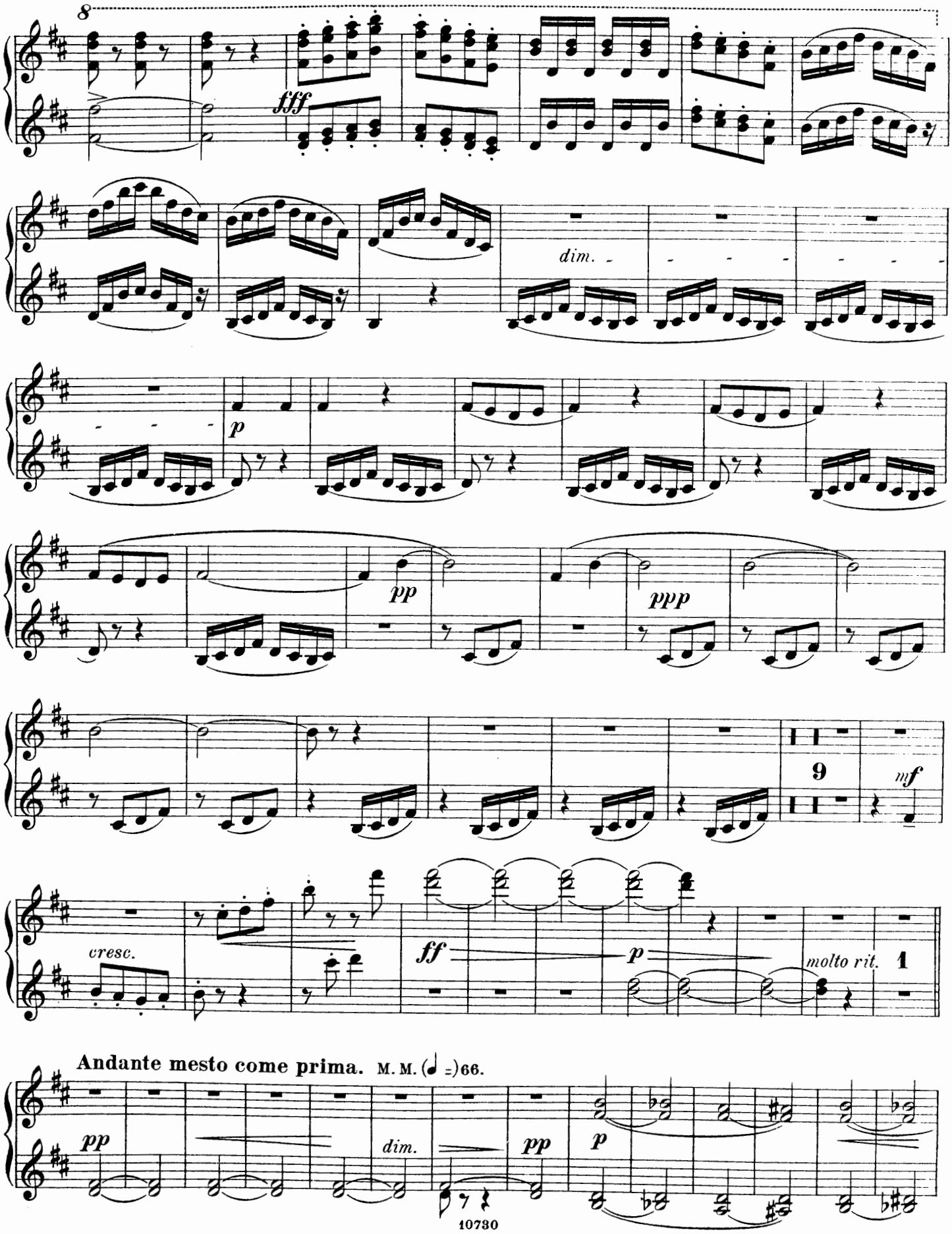
8
fff
dim.
p
pp
ppp
9
mf
cresc.
ff
p
molto rit.
1
Andante mesto come prima. M. M. (♩ =)66.
pp
dim.
pp
p

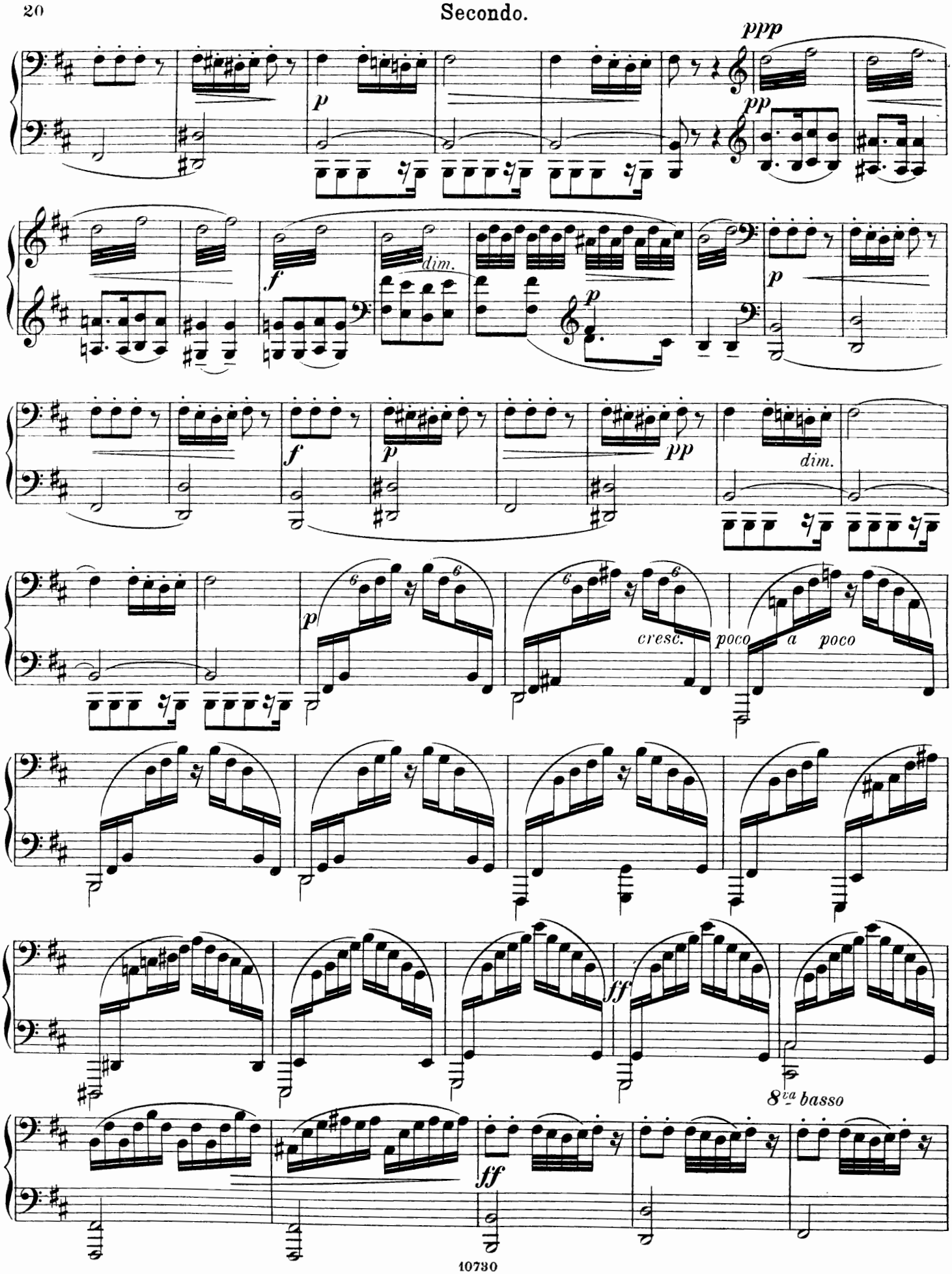
ppp
pp
p
f
dim.
p
f
p
pp
dim.
p
cresc.
poco a poco
ff
8va basso
ff

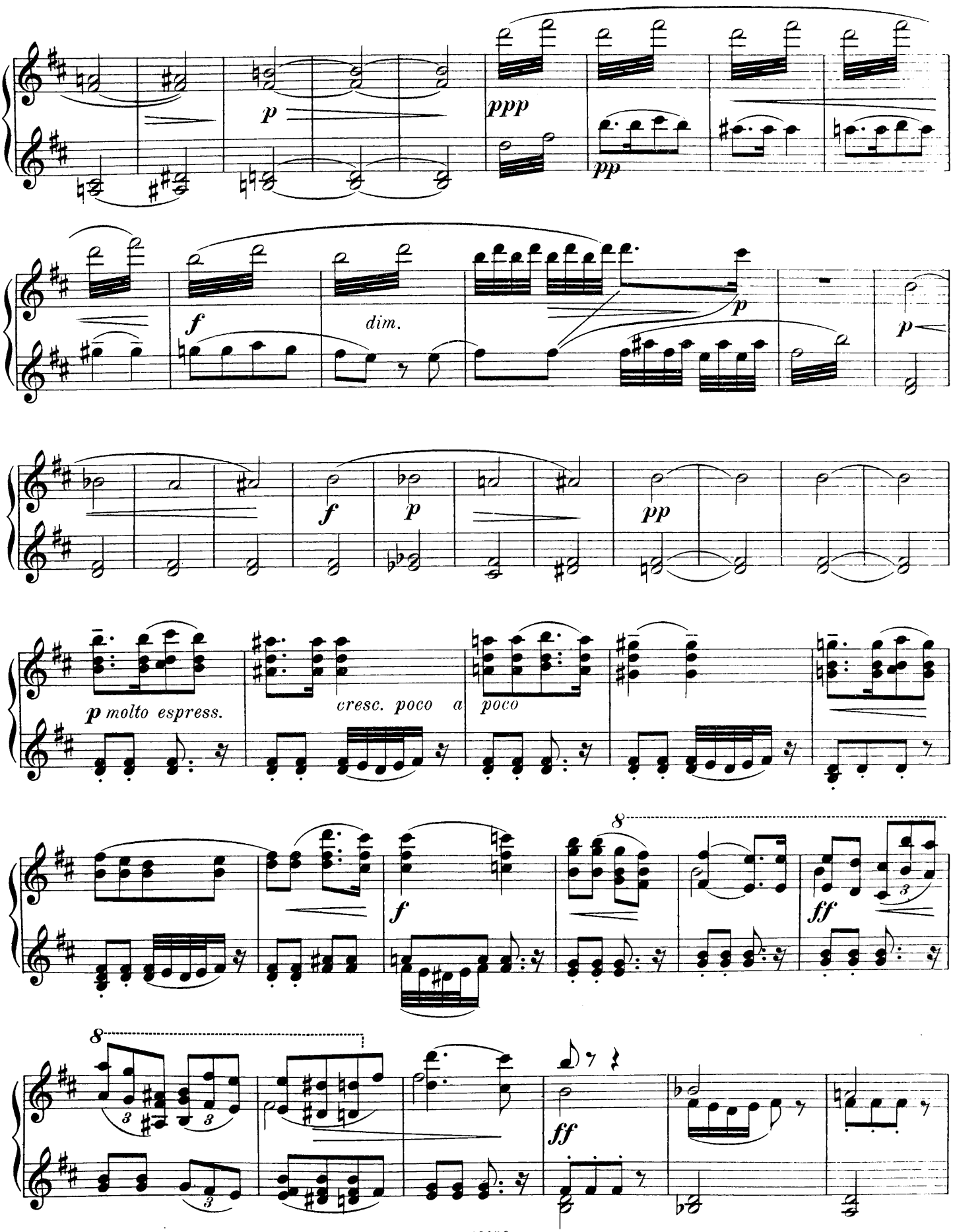
p
ppp
pp
f
dim.
p
p
f
p
pp
p molto espress.
cresc. poco a
poco
8
f
ff
8
ff

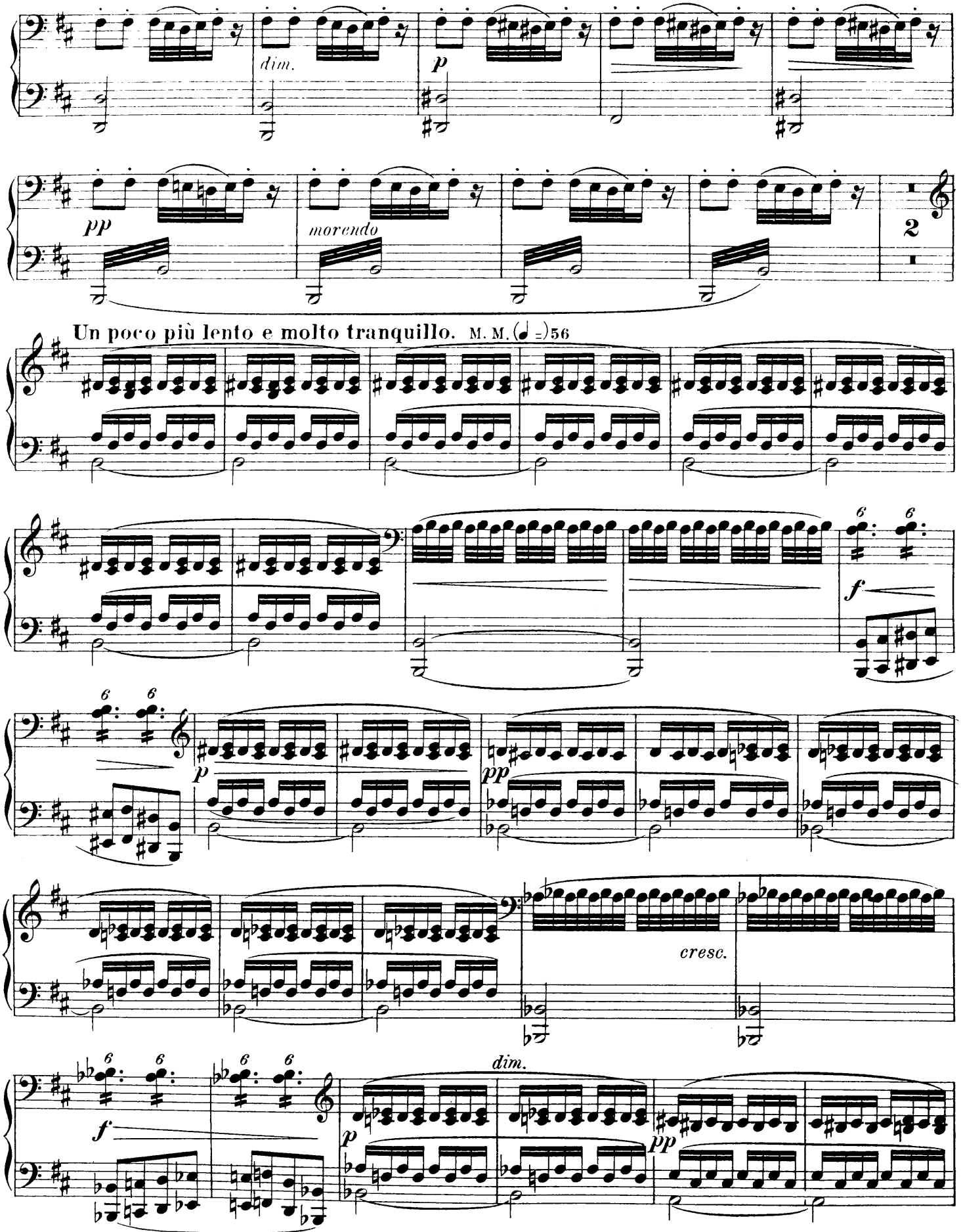
dim.
p
pp
morendo
2
Un poco più lento e molto tranquillo. M. M. (♩ =)56
f
p
pp
cresc.
dim.
f
p
pp

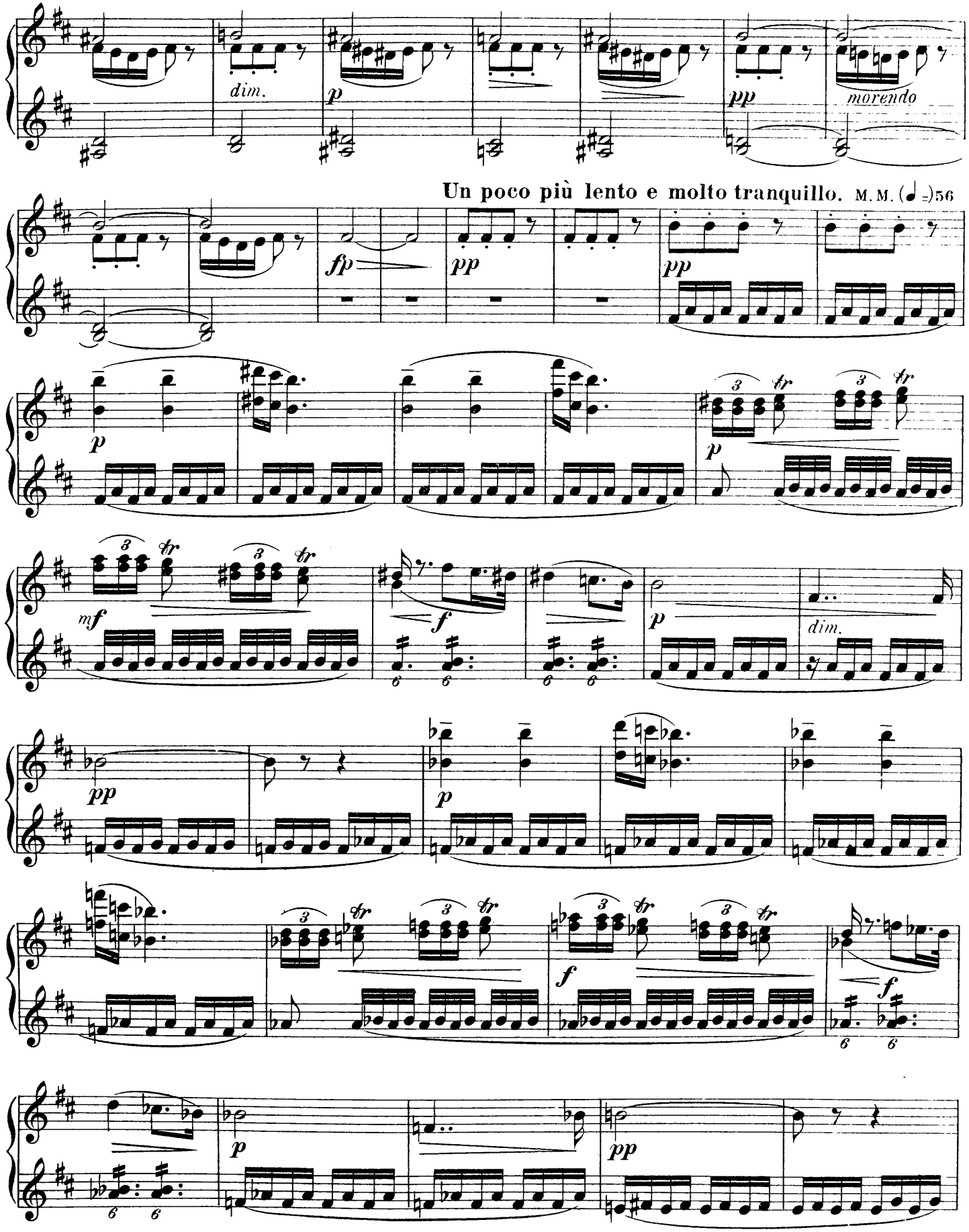
dim.
p
pp
morendo
Un poco più lento e molto tranquillo. M.M. (♩=)56
fp
pp
pp
p
p
mf
f
p
dim.
pp
p
f
f
p
pp

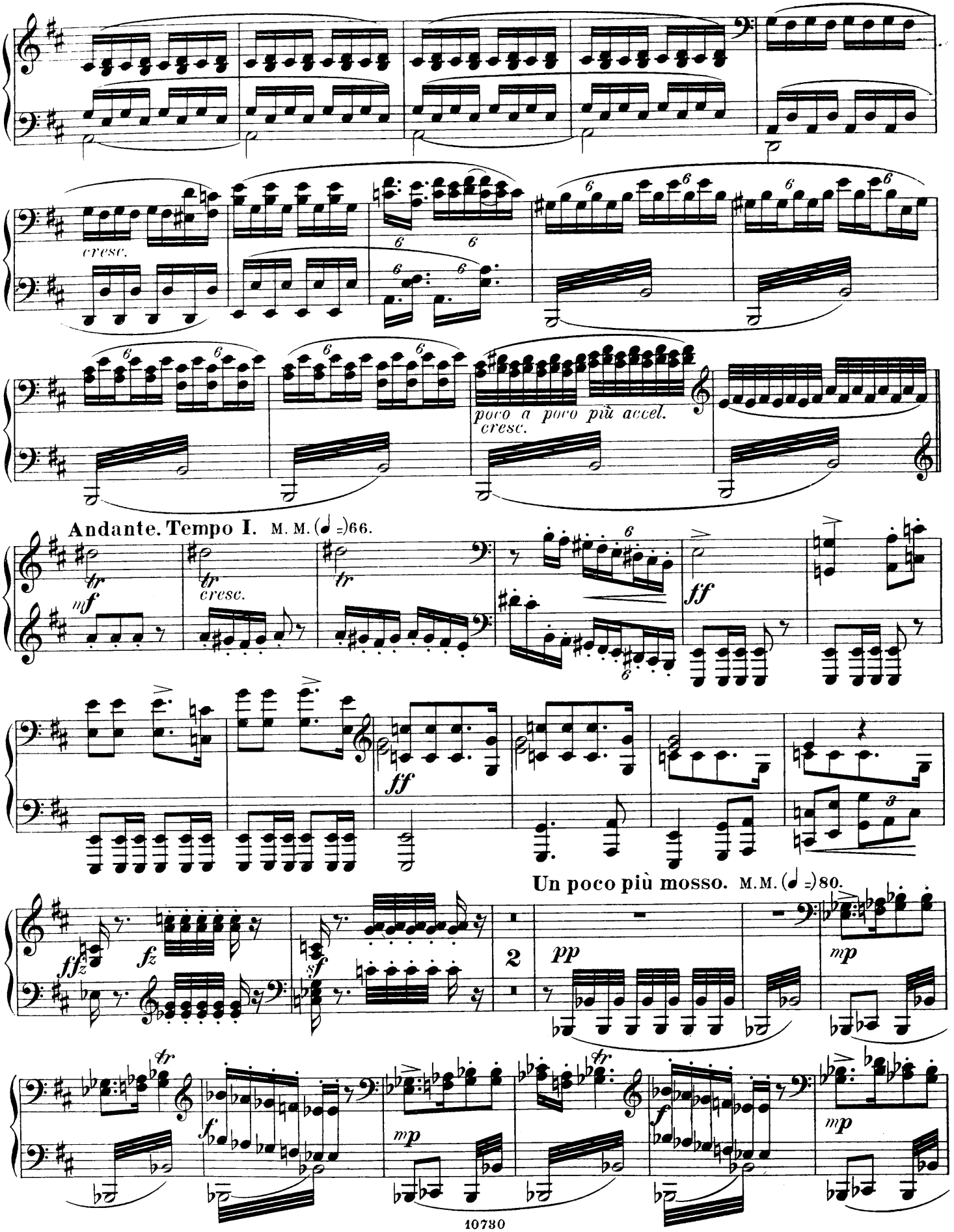
cresc.
poco a poco più accel.
cresc.
Andante. Tempo I. M. M. (♩=)66.
mf
tr
cresc.
ff
Un poco più mosso. M. M. (♩=)80.
pp
mp
fz
sf
f

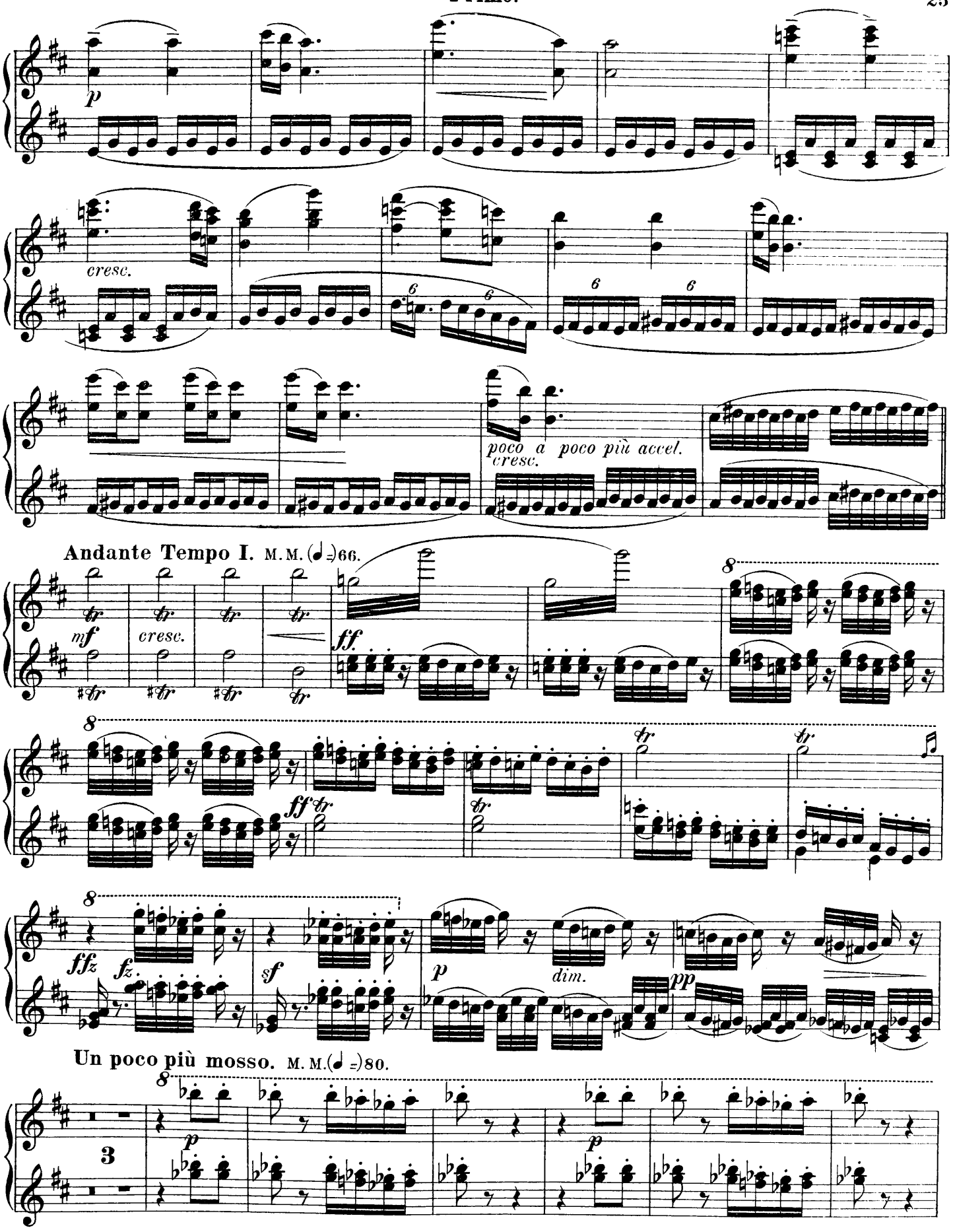
p
cresc.
poco a poco più accel.
cresc.
Andante Tempo I. M. M. (♩=)66.
mf
cresc.
ff.
ff
ffz
fz
sf
p
dim.
pp
Un poco più mosso. M. M. (♩=)80.
p
p
3

Andante molto tran-

quillo. M.M.(♩=)66.

poco a poco string.

Più mosso. M.M.(♩=)80.

Andante molto tranquillo.

M. M. (♩=)66.

cresc.

poco a poco string.

Più mosso. M. M. (♩=)80.

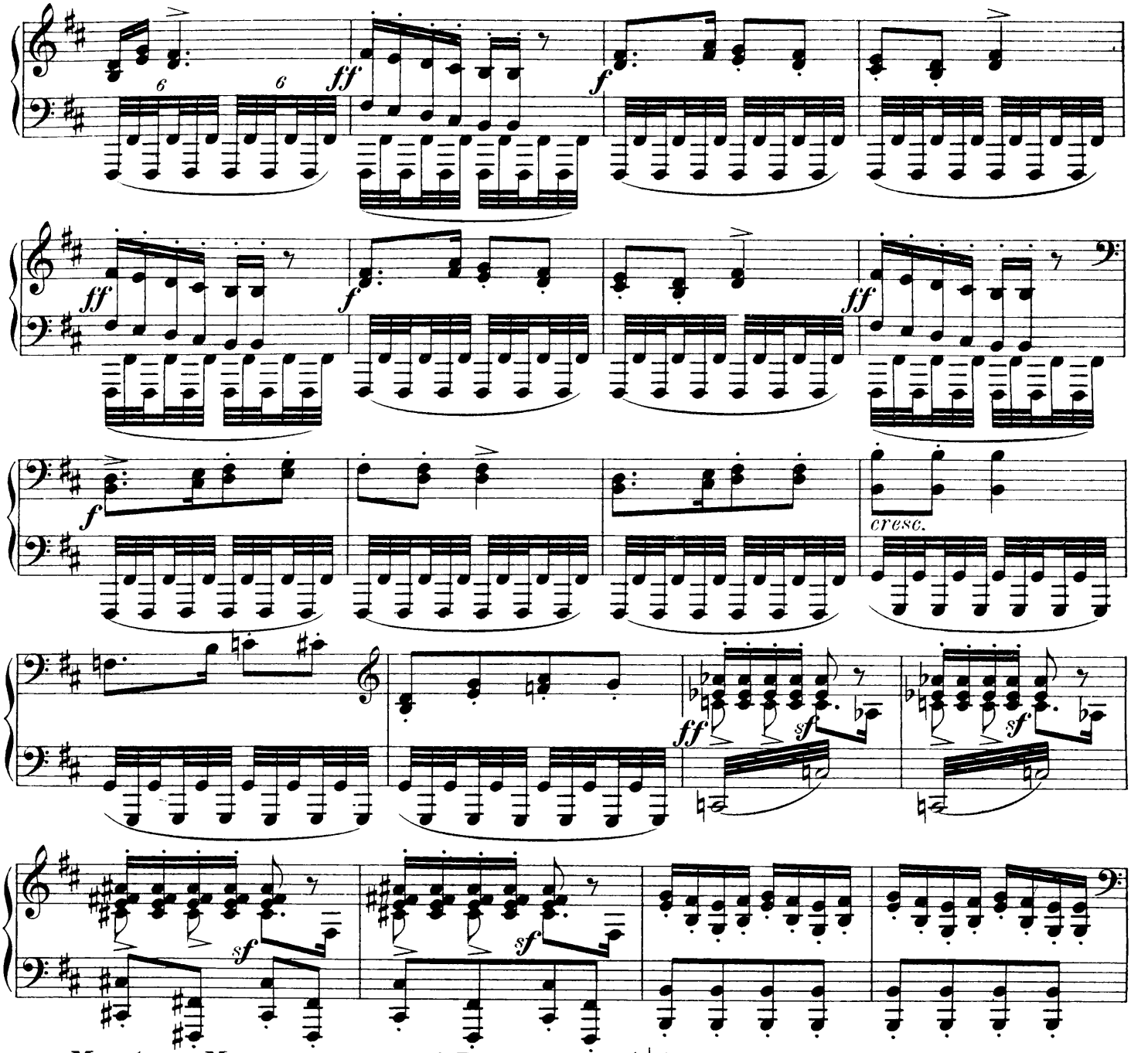

Maestoso. Meno mosso, quasi Tempo I. M. M. (♩=)66.

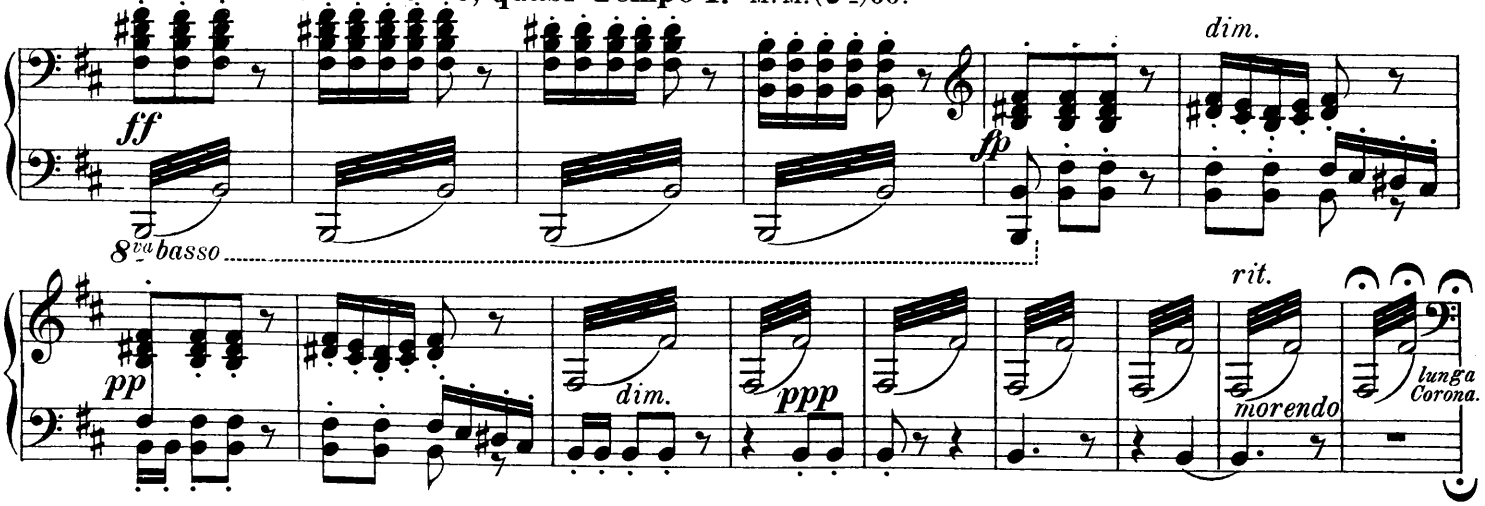

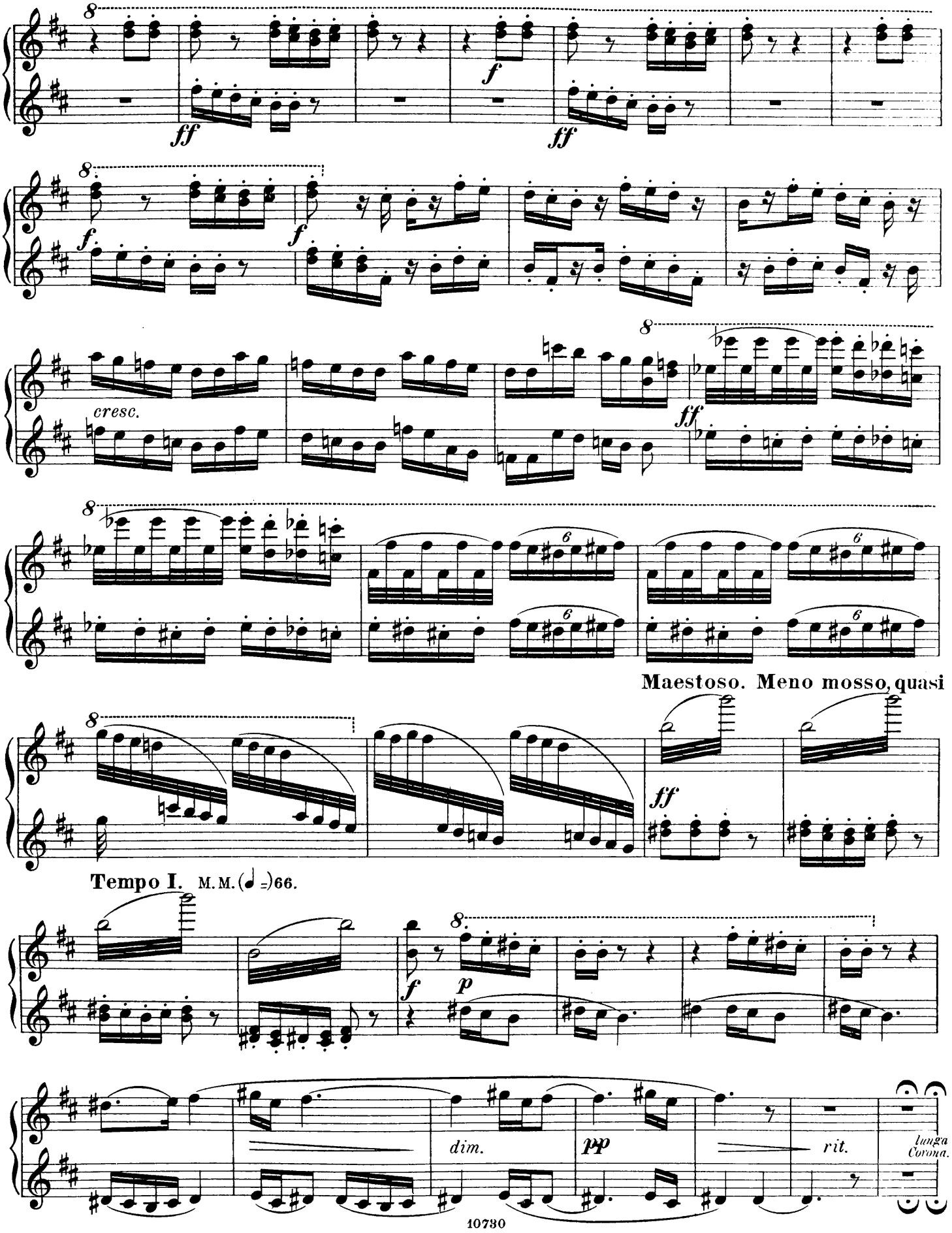
cresc.
Maestoso. Meno mosso, quasi
Tempo I. M.M.(♩=)66.
dim.
rit.
lunga Corona.

Lento assai.

Secondo.

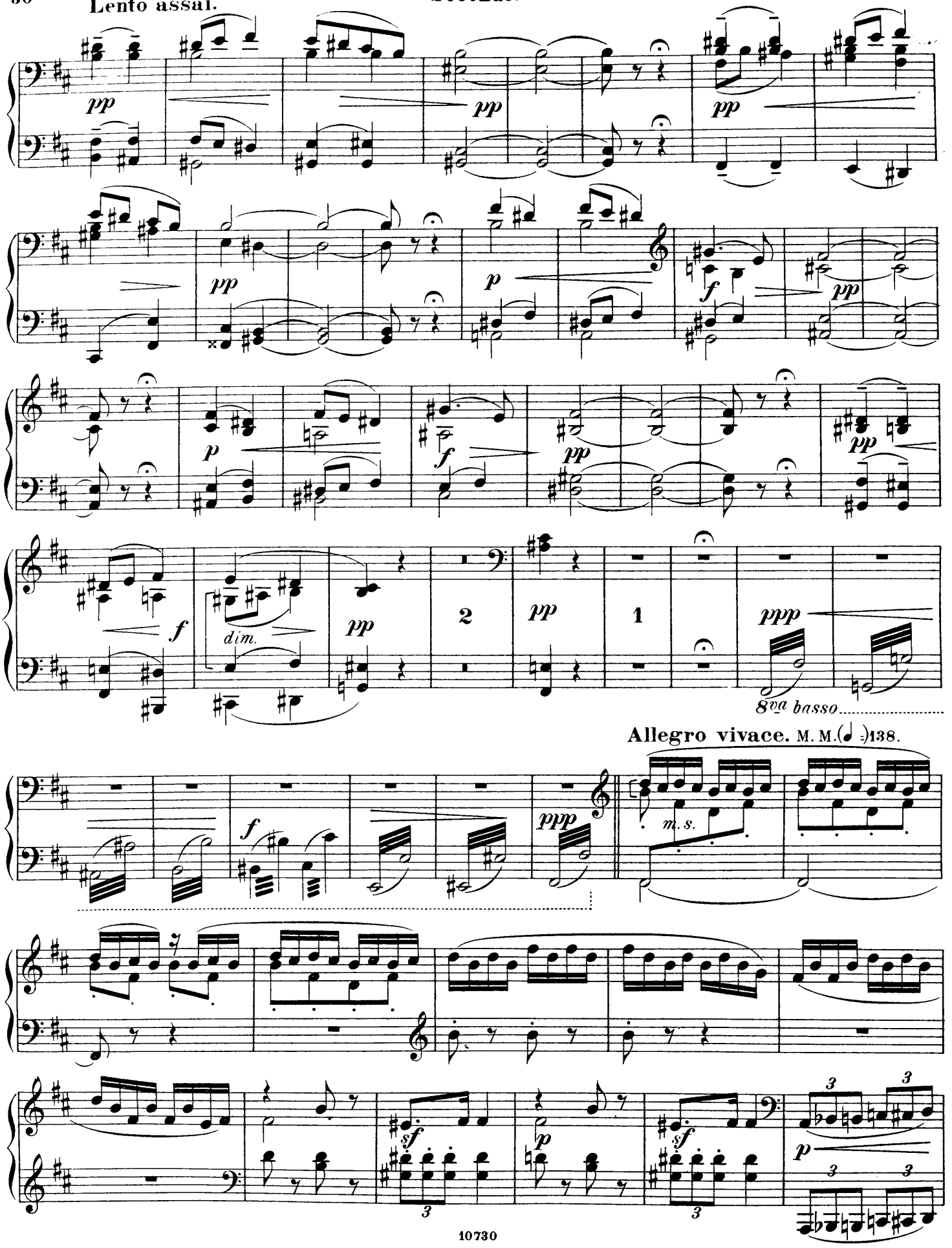

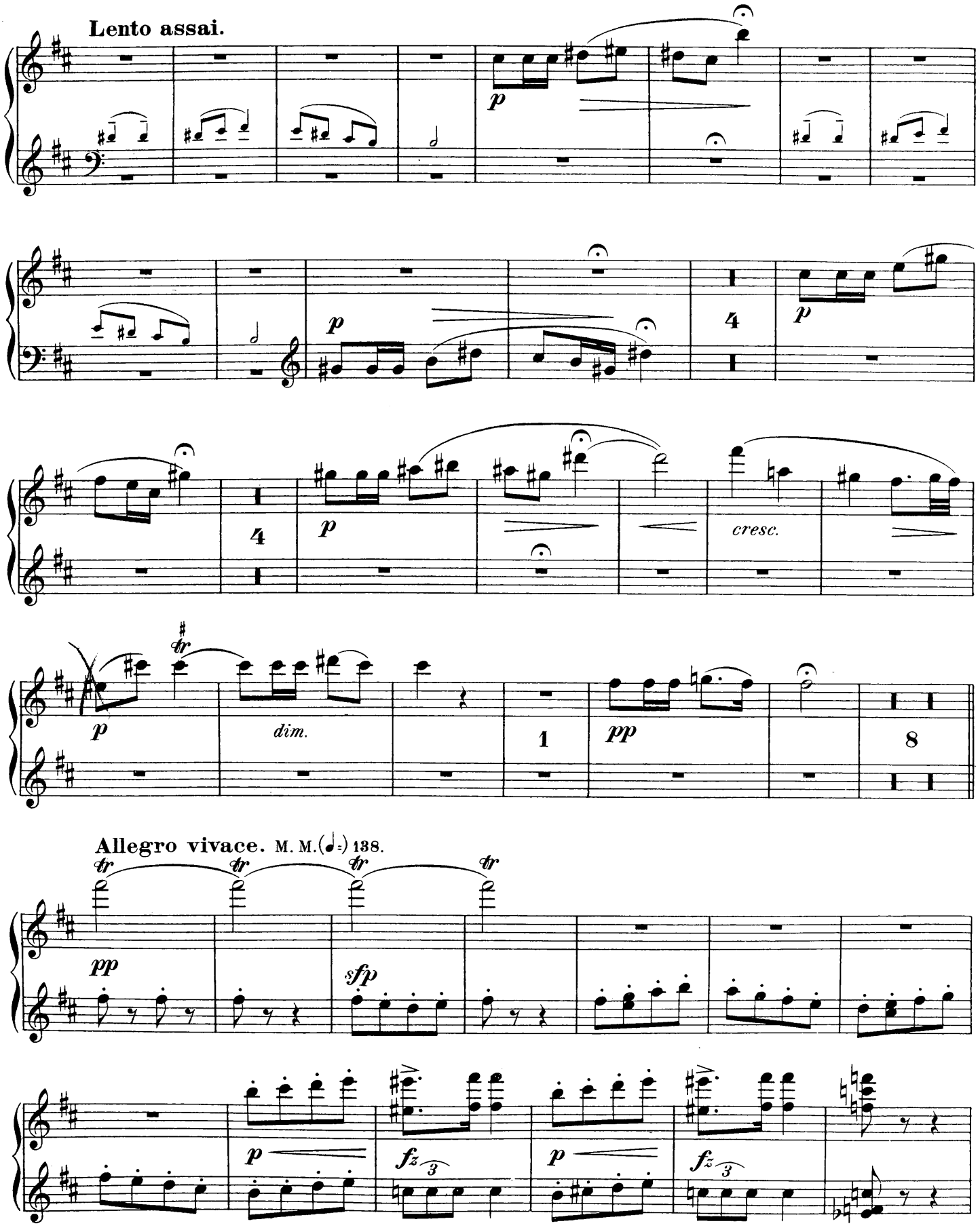
Lento assai.
p
4
cresc.
dim.
1
pp
8
Allegro vivace. M. M.(♩.) 138.
tr
sfp
fz
3

406872

Secondo.

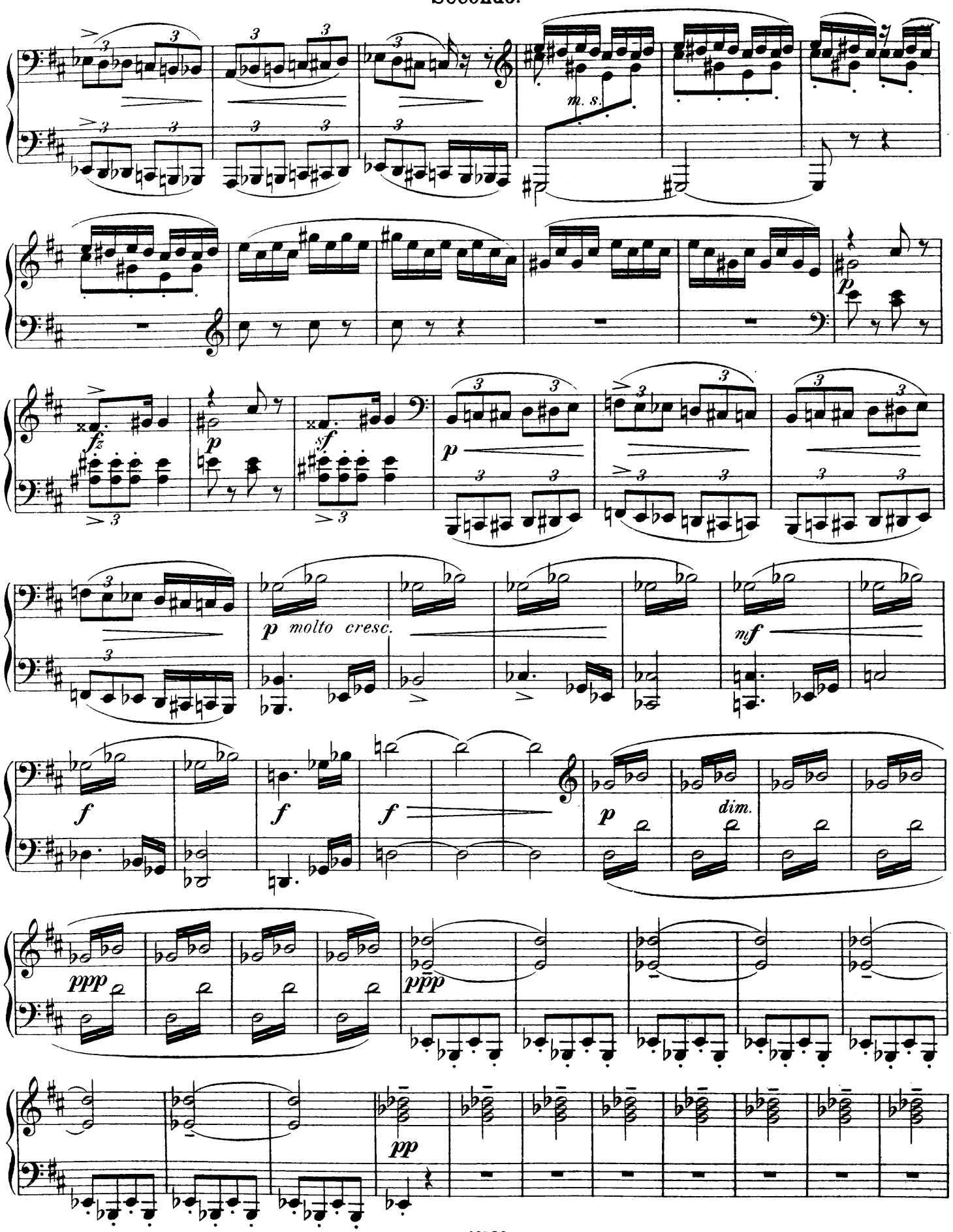

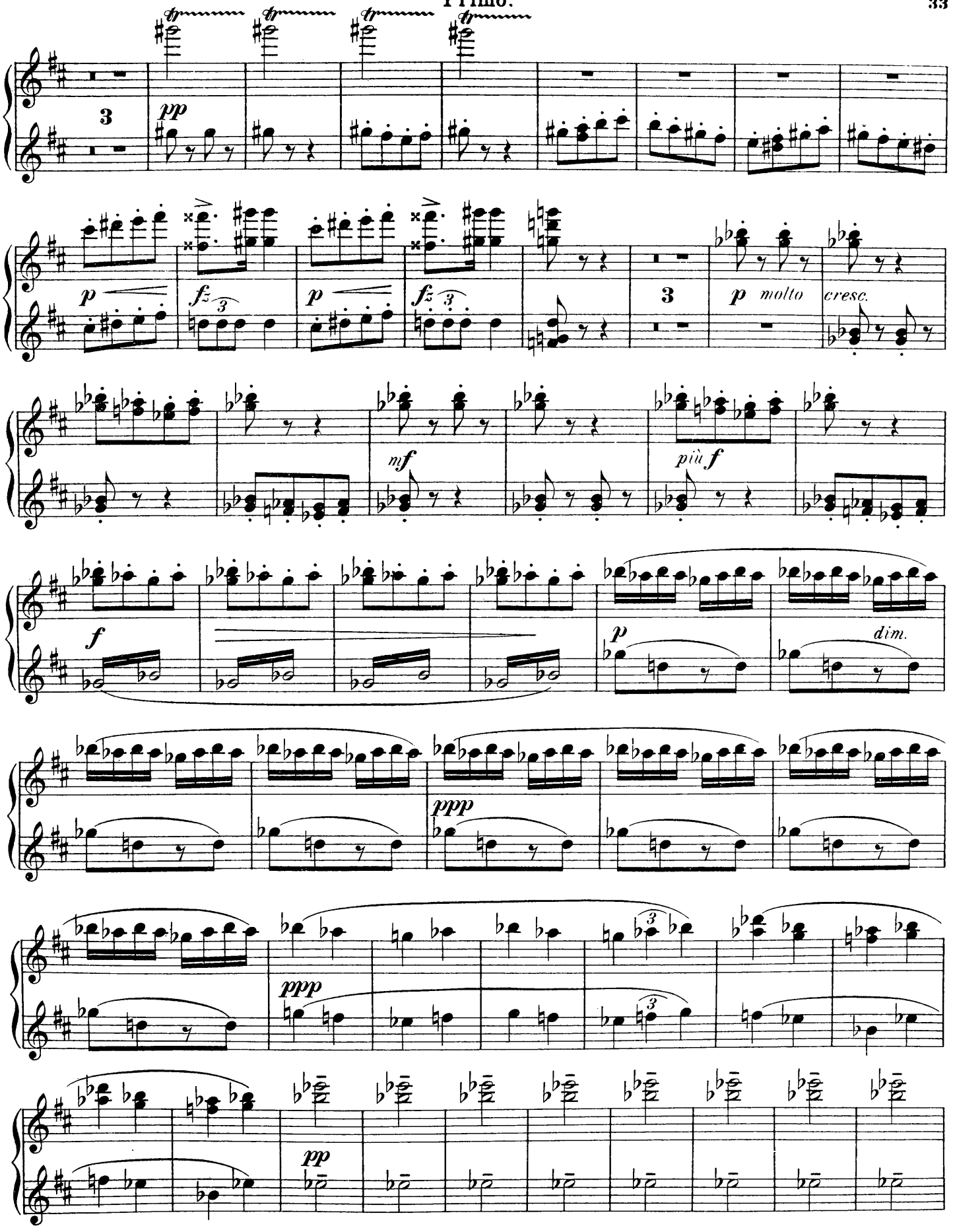
pp
3
p
fz
molto
cresc.
mf
più f
f
dim.
ppp
ppp
pp

Secondo.

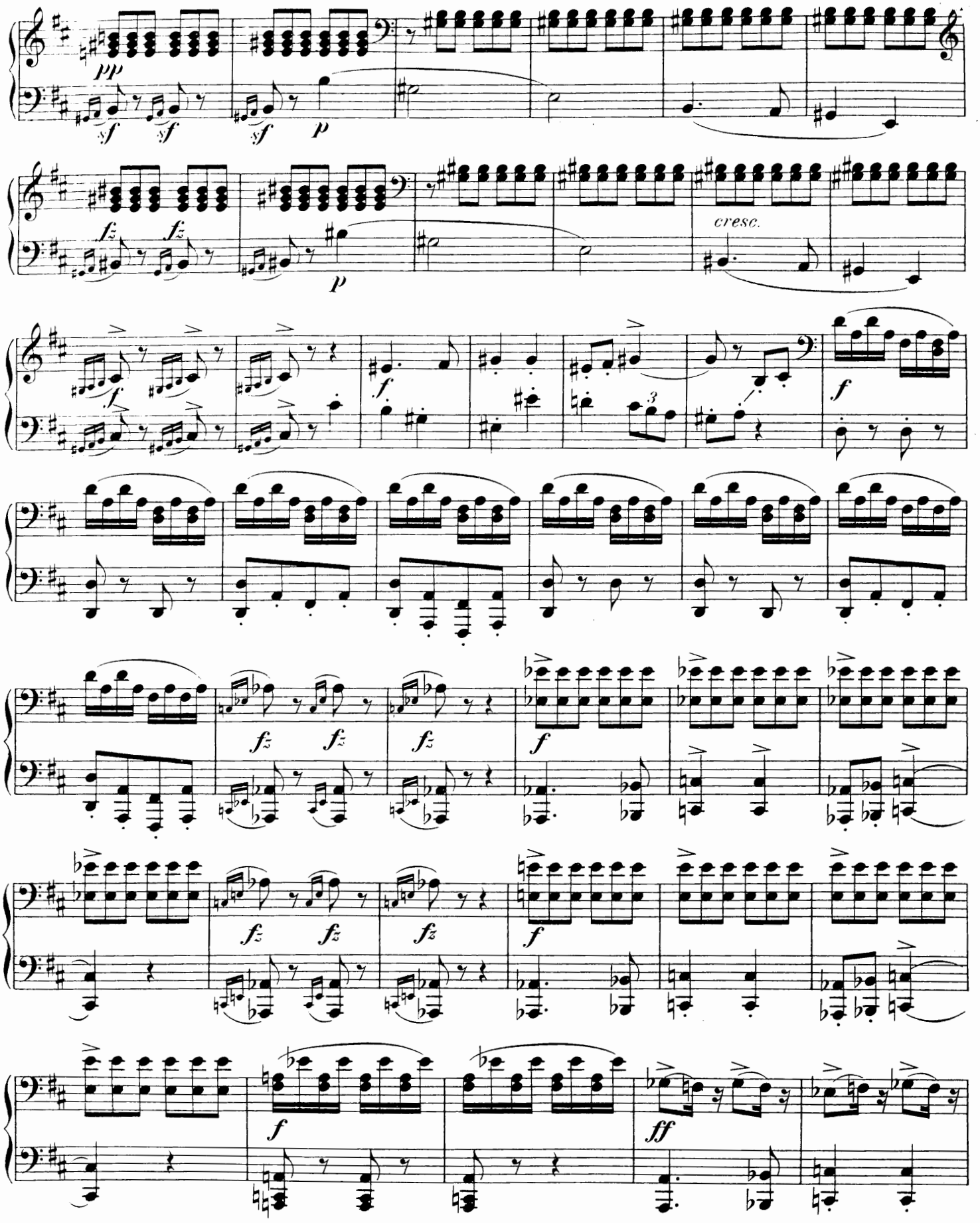

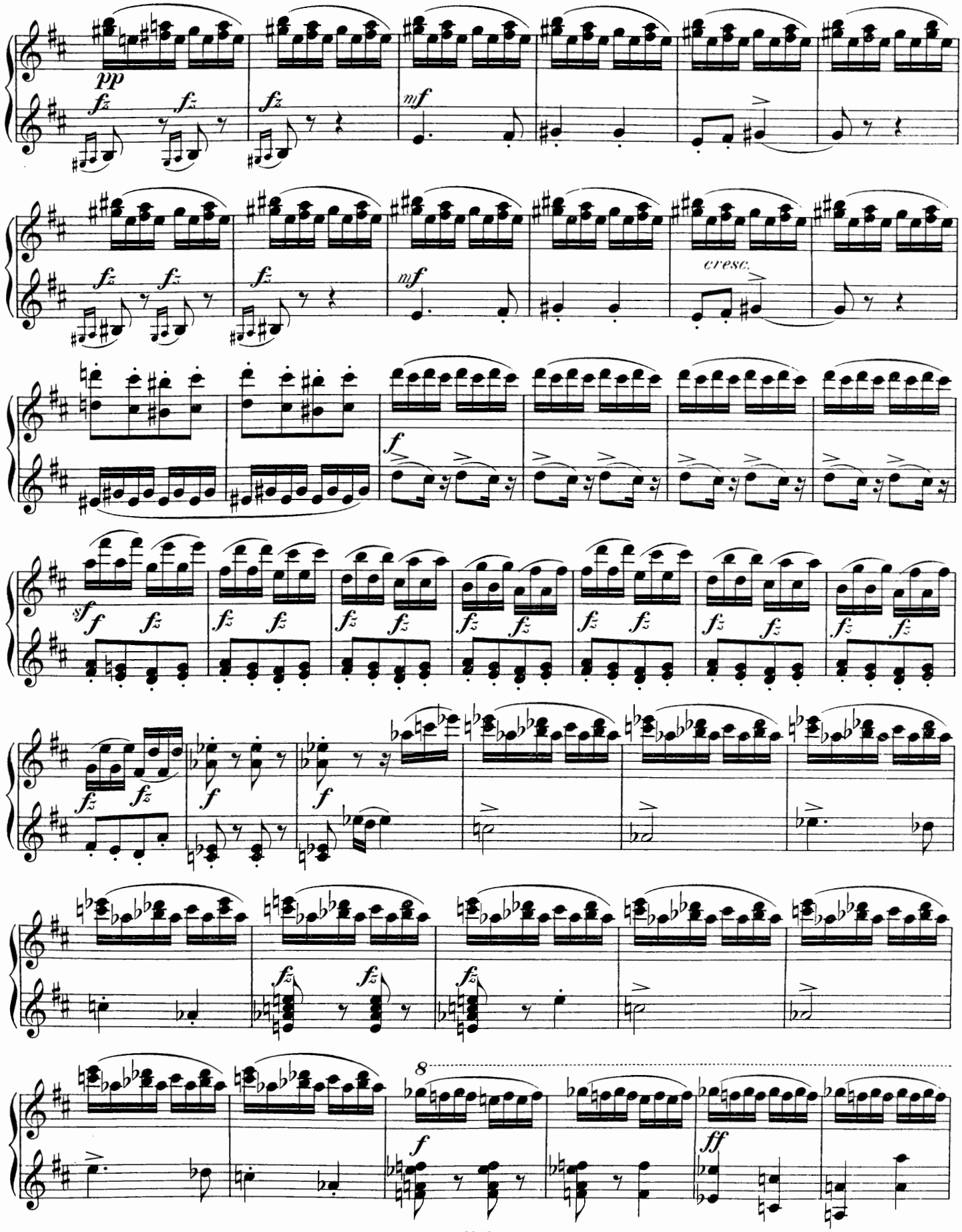
pp
fz
mf
cresc.
f
sf
ff
8

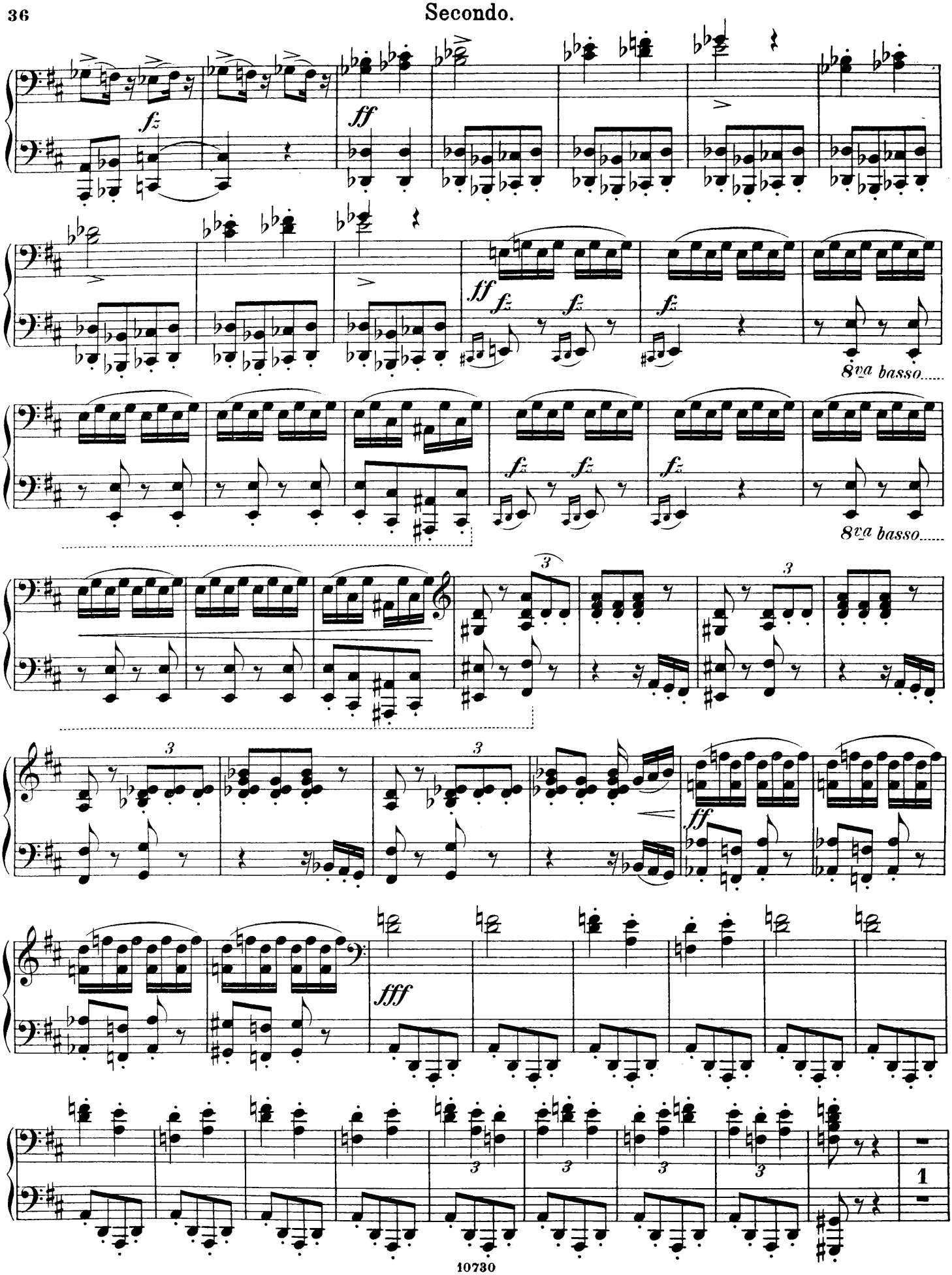
fz
ff
ff
fz
fz
fz
8va basso
fz
fz
fz
8va basso
3
3
3
3
ff
fff
3
3
3
3
1

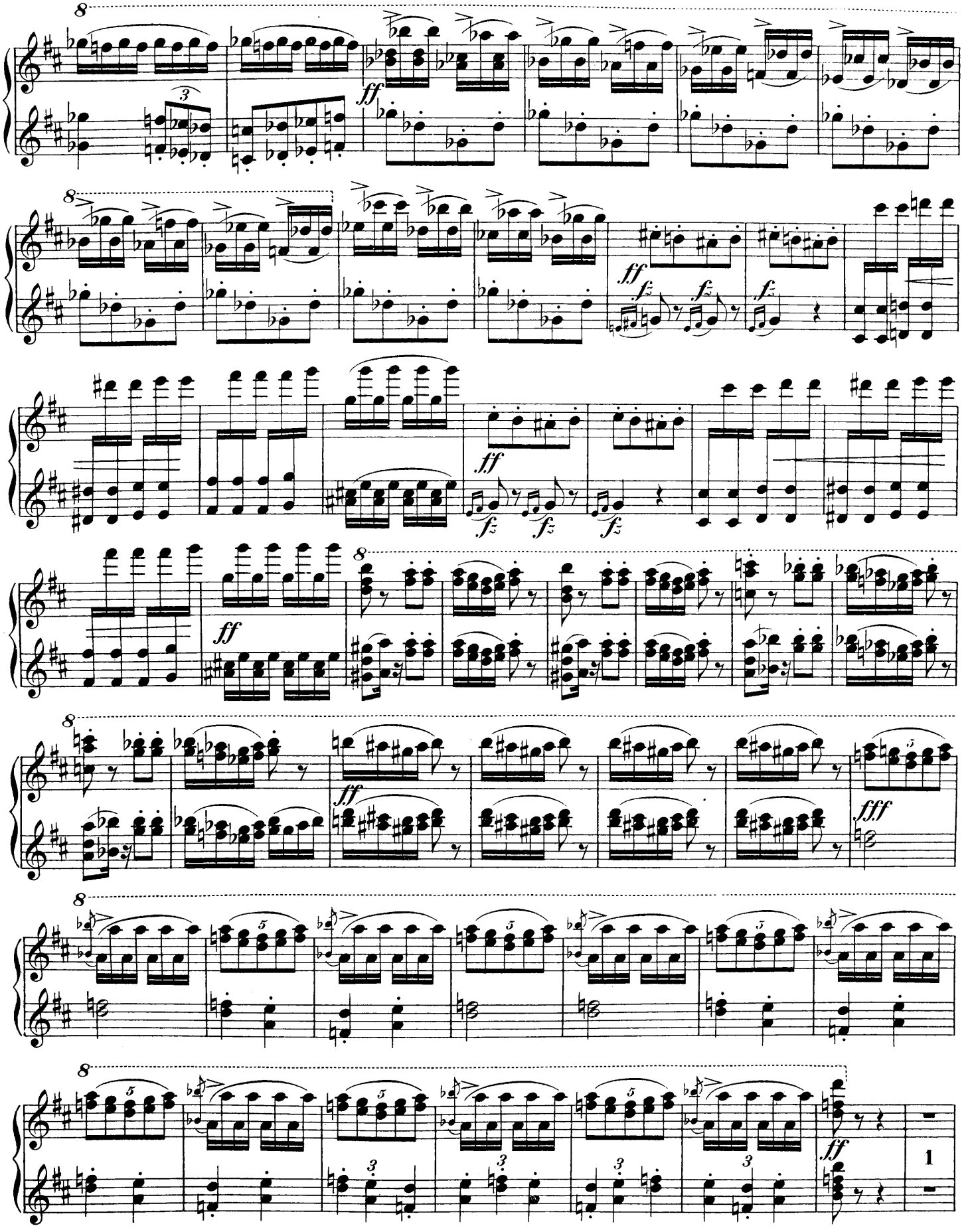

Secondo.

Andante sostenuto.
M. M. (♩.) 66.

ff 1 *fff* *ffz* *pp*

p

f *dim.*

pp *cresc.* *mf*

dim. *p* *pp* *mf*

dim. *pp* *poco a poco* *rit.*
pp morendo

8va basso

Lento assai.

2 *pp* *pp*

8va basso

Andante sostenuto. M. M. (♩=)66.

ff 1 *fff* 3 2 *p* *p* *p*

p

f *dim.*

p *pp* *p* *cresc.*

f *dim.* *p* *pp* *mf*

dim. *pp* *p poco a poco rit.* *pp*

Lento assai.

pp *pp* *pp* 3